

Dokid 17. V. 1931

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

¹ / ₂₄ strani	Din 80.—	¹ / ₈ strani	Din 350.—	¹ / ₂ strani	Din 1000.—
¹ / ₁₂ strani	Din 160.—	¹ / ₄ strani	Din 500.—	¹ / ₄ strani	Din 2000.—
¹ / ₆ strani	Din 250.—	¹ / ₂ strani	Din 700.—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

štev. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potreščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkevcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljave.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Cilski soliter, 15,5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonskem in polvagonskem odjemu cena po dogovoru.

Kalijeva sol 42%. Na drobno po Din 164 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 85. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonskem in polvagonskem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 124 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 146 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 75.

Razklejana kostna moka. 30% fosf. kisline, 1/2% dušika po 1 in 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po 1 in 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.—, vreče po 100 kg Din 94.—, vreče po 50 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 106, 19% po Din 112, 20% Din 118 za 100 kg, pri vagonskem odjemu cene po dogovoru. Opozarjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Domača detelja . . . Din 23.— | Franc. pahovka . . . 38.—
Bela detelja 48.— | Esparzeta 10.—

Korenjevo seme, dolgo, zlatorumeno, po Din 22.— za 1 kg.
Korenjevo seme, saalfeldsko, dolgo, zlatorumena po Din 38.— za 1 kg.

Semenska pesa Mamuth, rudeča po Din 9.— za 1 kg.
Eckendorf rumena po Din 10.— za 1 kg.

To seme je jamčeno pristno severo-nemško najvišje kaljivosti.

Semenska grahova jara po Din 3,50 za 1 kg.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2,75 za kg, na drobno Din 3,80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in tolsče po Din 2,60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po 1/4 litra Din 18.—, v steklenicah po 1 1/2 l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Zivinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 12, aluminijasti obroč k temu Din 15.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamorenica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamorenice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1890, VFS12 po Din 2200, VFSR12 za verigo po Din 2250, VFS14 za verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800, EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700.

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumiljevi seski za napajalnike po Din 30.

Gobčni odpiralci Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-nja), v škatljicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.

„Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850,

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700; 130 literski po Din 1900.

Brzoparilnik domači, s pocinjenim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 70; irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bipe poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutnino celoidne po Din —25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Slkuro, hlevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Solbar, zavitki po 1 kg Din 26, po 5 kg Din 22 za kg.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za kg.

Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po Din 18, po četrto litra po Din 40.

Arsoi po 500 gr po Din 35.

Sultarol 500 gr po Din 23.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.

Neodendrin za uporabo od 6—12%, stane kg po Din 8.50. Dobi se samo v našem skladišču Maribor.

Neodendrin za uporabo od 3—6%, stane kg po Din 12. Dobi se samo v našem skladišču Maribor.

Cepilna smola v škatljicah po ½ kg po Din 8; v škatljicah po ¼ kg po Din 15; ⅓ kg po Din 28.

Najboljši cepilni noži, pripravi za vse načine cepjenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.

Kultivatorji (ročni) po Din 26, 32, 38.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezaci) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezid Din 135 do 150, **peresa k škarjam** po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne ščetil (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, po 2 lit. Din 220, ponikljane 1 lit. Din 220. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.

Škarje za striženje meje od Din 40 do Din 120.

Papirnat drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepilne pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.

Rekord pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek 20 m 35.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.

Rafije liče, kg po 18.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 90.

Vrtno zalivalke „Jalag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. Din 200, 16 lit. Din 215.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.

Enolit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

Saloidin (antiklor natrijev tiosulfat) v sodih po ca 300 kg, a Din 5.60 za 1 kg, v manjših količinah po Din 6.— za 1 kg.

Uranija zelenilo v zavitkih po 1 kg a Din 60, po ½ kg Din 33.—, v zavitkih po 15 dkg Din 15.—.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwille po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480, prava francoska **Superieur** po Din 500, in original **Austria** po Din 500 za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, **razpršilnik Dent** po Din 130, **navadni razpršilnik** po Din 16. **Prehodni pipa** z brizgalno cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

Fenoitalajnov papir za preskušanje galične zmesi po Din 1 za zvez.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Gumijeve kroglice po Din 2.— do 2.50.

Gumijeve plošče po Din 10.— za 1 komad.

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Žveplalniki, ročni, a Din 65 za 1 komad, nehrbitni original Vermorel Din 420.—.

Poljedelsko orodje in stroji.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojnične sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojnična sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojnične sode po Din 110.

Robkač za koruzo EMR po Din 1120, mali ročni po Din 110.

Lopate za štihanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski kljubi (francozi) Rapid, mali po Din 35, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in pluzni deli:

R14MN po Din 1600, **D10MN** po Din 1050, **D9SS** po Din 1100, **D8MN** po Din 1000, **D7MN** po Din 900.— s pložno na vijake Din 1100, **D6MNR 750**, **D5MNR** Din 700, dvojni obračalni plug **BW5** po Din 1650, dvobrazdni plug **ZH9** po Din 1520, obračalni plug **NW5** po Din 1130, **NW7** po Din 1.150.

Plug FE5X po Din 700.—, **E6WN** po Din 730, **E6Y** Din 750, **K62N** po Din 1.100.

Ospalnik DHUN po Din 700. **Ospalnik BHR** a Din 400.

Glave D9SS po Din 410, **D8MN** po Din 400, **D7MN** po Din 300; **D6MN** po Din 270; **SUN** na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; **HNW7** po Din 470, **ospalnik DHUN** po Din 480. **Glave L5** po Din 200, **L6** po Din 220, **H6WN** po Din 260.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, **6R24** po Din 48.

Plazi za D6 in D7 po Din 15 za komad.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužna z peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bendhaak po Din 1.200.

Plužna na vijake po Din 650.

Plužne, enokolesne po Din 170.

Brane:

Dvodielna njivska brana 4b, široka 166, težka 62 kg a Din 700.

Trodielna njivska brana IVa, široka 2.50 m, težka 92 kg, Din 1300.

Dvodielna njivska brana I široka 2 m, težka 88 kg Din 1350.

Trodielna njivska brana Ia, široka 2.25 m, težka 107 m, Din 1450.

Travniške brane z zvezdnimi členki Z. 2. široke 1.50 m, težke 47 kg Din 700.—, Z 3 široka 1.85 m, težka 57 kg po Din 780.—, Z 5, široka 1.50 m, težka 53 kg po Din 720.—.

Travniške brane z noži N 3, široke 1.80 m, težke 80 kg Din 1000. N 4, široke 1.50 m, težke 65 kg po Din 900.

Kombinirana travn. in njivska brana KW1, dvodielna, široka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodielna po Din 1350.

Lahke posevne IVA po Din 520; **IVbL** po Din 450.

Brane na krožnike SEIOL Din 3500.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, ospalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 650, ročni po Din 160.

Izluščevalec za deteljo EVSM Din 1650.
Triljerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3100, II/1a po Din 2250 komad. V/2 po Din 4500.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800.

Sejalni stroj Sack H9 po Din 2.700, H5b a Din 2.000.
Pracuerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Senior ročne sejalnice H po Din 920, L4 po Din 1.150.
Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; EGF transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 3-4 KS Din 10.000, 3-4 KS sta bilni Din 9000, 4-5 KS prevozniki Din 14.000.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

KMETOVALCI!

Ne pozabite škropiti sadno drevje, vinsko trto, zelenjavo in tudi cvetlice proti boleznim in škodljivcem o pravem času, t. j., čim se razvije list in cvet, ako želite, da imate dober prinos.

Sadno drevje škropite z raztopino modre galice in apnom, proti fuzikladiji ali škrlupu in tej raztopini dodajte preparat Arzol in Sulfarol za pokončevanje jabolčnega in hruškovega cvetožera, raznih gosenic, ki grizejo mlade plodove in cvetne nastavke, plesni ali oidiji in gnilobe (monilije) mladih plodov.

Vinsko trto je najbolje škropiti proti paležu ali peronospori z modro galico in tej raztopini dodati preparat Arzol proti grozdnemu molju (kiseljaku) in preparat Sulfarol proti plesnobi ali oidiju. To zatiranje je najuspešnejše in na cenejše.

Zelenjavo in cvetlice škropite samo s preparatom Agritox proti listnim ušem, raznim gosenicam in drugim zajedalcem.

Vsa pojasnila, cene in navodila o uporabi teh sredstev daje brezplačno

„BILJANA“ A. D.
BEOGRAD Prešernova ul. 14.
Telefon št. 3-80

Glavno zalogo za Dravsko banovino in prodajo po tvorniških cenah pri

KMETIJSKI DRUŽBI
V LJUBLJANI

GENERALNO ZASTOPSTVO:

„ALPEKO“ TRGOVSKO IND. DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA — ZAGREB
TELEFON 29-30. TEL. 44-85

PORTLAND - CEMENT

Znamke „SALONA“ (Tower), „TITAN“, „EXELSIOR“, „LAVOCAT“ in „PRIMA“ kakor tudi visokovredni cement znamke „COLOSSUS“ in „MARTELLO“ dobavimo v juta in papirnatih vrečah vsako množino po konkurenčnih cenah iz naših skladišč:

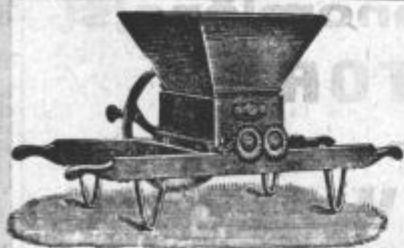
Ljubljana:
Masarykova 23

Celje:
Klavniška 1

Maribor:
Einspielerjeva 7

Za vagonске dobave zahtevajte izjemne ponudbe!

„ALPEKO“
TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DRUŽBA,
LJUBLJANA

GOSPODARJI! •

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPODARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STROJEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI
POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je
zajamčeno, 98—99% in najceneja, ker se izdeluje
v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je
pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja:

Kmetijska družba v Ljubljani.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SOCNA) ULICA 1

Vloge na' knjižice in tekoči račun obrestuje po 5.5%, brez odpovedi, pri
trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka d. a. k. na rente.
Stanje vlog nad 30,000,000 Din. — Rezerve nad 700,000 Din.
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja
obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi
premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod
najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12.^h,
in od 3.—4.^h, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12.^h, ure.

Telefon 2847.

Brzjavlj.: »Kmetijski dom«.

Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.

Telefon 2966

Najboljši in najekonomičnejši ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

ŠKODOVÍ ZAVODI V PLZNJU

se nahajajo v velikostih $\frac{1}{4}$ do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

CIV. ING. M. A. ŠTEBI

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena lista za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg štev. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol

Štev. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1931.

Leto 48.

VSEBINA: Pravi trenutek. — O vremenu. — HMELJARSTVO: Kakovost bo odločala. — SADJARSTVO in VRTNARSTVO: Zalivajmo posajeno drevje! — Skrbimo za trpežnost drevesnih kolov! — Skrbimo za dobro kakovost sadja! — Preizkušnja raznih sredstev za zatiranje listnih uši. — Uši na domačem vrtu. — Notice. — VINARSTVO in KLETARSTVO: Vinarske zadruge in racionalizacija dela v vinogradništvu. — Svetovna vinska kriza in nje vzroki. — Pravila Vinarskega društva. — Pravilno zatiranje peronospor. — Še o škropljenju. — Poročilo o stanju vinogradništva. — ŽIVINOREJA in MLEKARSTVO: Živinorejci, ne pripuščajte premladih telic! — Cenitev teže pri teletih oz. mladi govedi. — Mleka in solnca teletom! — Izdelovanje masla. — Pravilnik za dobavo mleka. — Notice. — CEBELARSTVO: Cebelar v maju. — Notice. — GOZDARSTVO: Ali je dovoljeno spravljati les in druge gozdne pridelke čez tuja zemljišča? — Zadržujte sečnje v svojem gozdu, dokler je lesna kriza! — ZADRUŽNIŠTVO: Kupovanje vrednostnih papirjev in naše zadruge. — GOSPODINJSTVO: Glavnata solata. — Konserviranje jajc. — Kako spravimo zimsko obleko čez poletje? — DRUŽBENE ZADEVE in RAZNO: Uradne vesti. — Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Iz delovanja podružnic.

Pravi trenutek.

Ing. O. Muck.

Ali ni nujno potrebno, da v gospodarstvu do skrajnosti izkoristimo vse možnosti, ki nam donesajo katerokoli prednost, ne da bi te zahtevale večjih izdatkov? In teh je vse polno! Opozarjam le na **pravočasno izvršitev marsikaterega dela**. Dejali boste: „Saj vemo, kdaj se orje in vlačijo, seje in žanje, kosi, suši, mlati in vse ostalo.“ Veste in — ne veste! Posebno tisti tega ne vedo, ki se ozirajo edino na pratiko in luno in se ravna po tem, kar so delali oče in ded in kar delajo sosede.

Naj navedem le naslednji primer: Kadar smo sejali žito za krmo, kdaj ga pokosimo? Morda-li tedaj, ko stoji na njivi že sama slama in je zrnje že izpadlo? Nihče ne bo tako dolgo čakal. Pravi čas za košnjo je pač tedaj, ko je trava v polnem cvetju. In vendar čakamo s košnjo toliko časa, da se trava skoraj posuši in tako spravimo namesto dobrega sena — le prazno slamo. — Pravijo pač: travno seme mora najprej izpasti in se zasejati, sicer bi travnik opešal. — Nič se ne bojmo! Fino in občutljivo seme naših trav nam pri takem načinu „setve“ ne bo na pravilo mnogo veselja. Pač pa ustrezemo raznim travniškim plevelom in zajedalcem (mislimo le na klopotec!), če jim dajemo dovolj časa do zoritve in razploda.

Trava, zgodaj pokošena, zopet nanovo požene. Pozno košena, tega ne stori več ali vsaj v dosti manjši meri; ali pa ste že kdaj zato videli, da je žito na strnišču na novo pognalo? V cvetju pokoseno pa to vsaj delno še stori. — In če pri prvi

košnji dobimo nekaj manj — četudi visokovrednega sena, bo pa otava bogatejša.

Velja torej: Zgodnja košnja — znatno in neprijemno boljša krma, slična otavi, obenem pa izboljšanje travnikov. Pozna košnja — prav slaba krma in vedno slabši travniki.

Seveda, čimprej in čim česče kosimo, tembolj je treba travnik tudi gnojiti; toda to je tudi edina pot, da pridemo do več in istočasno tudi do mnogo boljše krme. Zgodaj pokošeno seno nudi živini tečno krmo, ki prav dobro zaleže, medtem ko se s pozno pokošanim živali napolnijo samo svoj vamp.

Ker se pa osobito v mokrih letih zaradi vremena košnja še vendar mnogokrat zavleče, priporočamo pričeti s košnjo vsako leto na drugem mestu, tako da isti travnik ali isti del travnika ne pride večkrat zaporedoma prepozno pod koso, kar bi razvoju rastlinstva na tem mestu zelo škodovalo.

Kar velja za travnike, velja seveda za vse krmske rastline, za detelje in lucerno, ki jih je treba istotako kositi v cvetju, rajše pa še pred cvetjem nego pozneje.

O vremenu.

Ing. O. Muck.

Nič ne more kmetovalcu bolj škodovati in nič mu bolj koristiti, nego vreme. Ker pa na to ni mogoče vplivati, smo tembolj primorani ga pridno opazovati. Znana znamenja v naravi: oblaki, veter, megla, ki imajo v vsakem kraju svoj poseben pomen, obnašanje živali (lastovk, muh) so precej za-

nesljivi predznaki za bodoče vreme. Če poleg tega opazujemo še dober barometer — toda samo na to, ali pada ali se dviga, ne pa, kaj trenutno „kaže“ — potem bomo vreme precej zanesljivo prerokovali seveda le za malo časa, kvečjemu par dni v naprej. Toda tudi to navadno že zadostuje.

Prav nič se pa pri prerokovanju ne zanašajmo na luno. Pravijo namreč, da razžene oblake. Toda to je le na videz, kajti vkljub polni luni prav često dežuje, le da takrat meseca ne vidimo in zato ga tudi ne dolžimo.

Tudi vpliv meseca na rast kulturnih rastlin je zelo dvomljiv in, če res obstoja, gotovo ni tako velik, da bi se zaradi njega izplačalo zamuditi ugo-

den trenutek za katerokoli opravilo, posebno za setev.

Največjo vlogo igra vreme med košnjo. In ravno zaradi neugodnega vremena je večkrat težko izvedljivo načelo, da je treba travo kositi ob cvetju. Vkljub temu bo pri košnji še precej dobro odrezal oni, ki se vsaj nekoliko razume na vremensko prerokovanje.

Igra pa vreme važno vlogo skoraj pri vsakem opravilu v kmetijstvu. Vendar ta činitelj ne odločuje vedno, če se mu znano prav prilagodi. Pri tem ni v zadnji vrsti omeniti — da govorimo tudi o njivah — globoko oranje in bogato gnojenje, kar močno zmanjšuje škodljivost prevlažnega kakor tudi presuhega vremena.

Hmeljarstvo.

Kakovost bo odločala.

M. G. Jankovič.

Kaj pa — bodo morda hmeljarji vprašali, ko bodo čitali ta napis. — Po kakšni ceni boste prodali letošnji pridelek, prijatelji, in če ga boste sploh spravili v denar; o tem bo odločala, kakor vse kaže, letos zopet kakovost in to še mnogo bolj, kakor pa dosedaj. Izgleda namreč, da bo letos zopet velika nadprodukcija hmelja in se bo res dobro blago še spravilo v denar, z ostalim pa bodo veliki križi in težave pri prodaji. Pametni in previdni hmeljarji pa morajo na to misliti že danes in si prizadevati na vse načine, da v nasadih, ki so jih še obdržali, pridelajo res v vsakem oziru prvovrstno blago. Ni prav misliti na prodajo šele tedaj, ko je treba pridelek spraviti v denar in iskati kupca, temveč pridelati res **tako** blago, da si bo **samo** kupca našlo. Da bomo pa pridelali res prvovrstno blago, moramo **vs**a dela v nasadu vedno **pravočasno in pravilno** izvršiti, ker je hmelj rastlina, ki izredno hitro raste in zato razna dela v hmeljskih nasadih ne trpe nobenega odlašanja brez škode za pridelek glede množine in še bolj glede kakovosti.

Obrezovanje hmelja je končano, letos pozneje kakor navadno; s tem je vegetacija hmelja začela in sedaj mu bo treba streči na vse pretege, da nam bo dal glede kakovosti čim boljši pridelek.

Zadnja leta nekateri hmelju niso nič gnojili, češ, da se ne izplača. To pa nikakor ni prav, ker iz nič ni nič in v negojeni zemlji bomo pridelali malo hmelja in še ta bo po kakovosti vse prej kot prvovrsten. Za gnojenje je še vedno čas, vendar pa pridejo sedaj v poštev le še umetna gnojila in gnojenje okoli korenike. V to svrhu so najbolj prikladna mešana gnojila: Herkules, Kas ali Nitrofoskal, in sicer je treba potrositi okoli vsake korenike 20 dkg enega navedenih mešanih gnojil ter zamešati s prstjo. Zalivati hmelj z gnojnico pa ni priporočljivo, ker vsebuje ta preveč dušika in bi zato povzročila veliko občutljivost hmeljske rastline za razne bolezní in škodljivce ter pridelek prevelikih, smrekovim storžom podobnih kobul. Kdor je torej tudi letos še mislil hmelj stradati, naj se vsaj sedaj zadnji čas premisli in mu da neobhodno potrebne hrane.

Pri postavljanju opor moramo paziti, da jih postavimo vsaj $\frac{1}{4}$ m daleč od korenine in da jih postavimo dovolj čvrsto, da bodo lahko kljubovale vsem vetrovom. Izmed mladih poganjkov, ki bodo odgnali iz korenike, izberemo in pustimo tri do štiri, pa nikakor ne najmočnejše, temveč srednje; vse ostale pa z ostrim nožem gladko odrežemo tik pri koreniki. Na oporo napeljemo in privežemo samo dva poganjka, 1—2 pa ostaneta za rezervo, ako bi kateri od napeljanih propadel. Napeljati več kot dve trti pa ni priporočljivo, ker dobimo tedaj navadno manj pridelka in je posebno kakovost večinoma slabša. Poganjkov ali trt tudi ne smemo nategniti na oporo, temveč izkopati od korenike do opore plitek jarek, položiti notri dve trti ter ju zasuti z zemljo in šele potem privezati. To je edini pravilni način privezovanja in napeljavanja trt, ki ima za posledico obilnejši in zlasti glede kakovosti mnogo boljši pridelek.

Hmeljišče pa je treba tudi redno obdelovati. Nekateri trdijo, da je zadosti ga dvakrat okopati, drugi zopet pravijo, da ga je treba okopati vsaj trikrat ali štirikrat, prav pa nimajo ne eni in ne drugi. Hmeljišče je treba okopati vedno takoj, čim ono samo to zahteva. Zemlja v hmeljskem nasadu mora namreč biti vedno dobro zrahljana in popolnoma čista vsakega plevela. Kakor hitro torej zbije zemljo dež ali jo solnce zapeče, da napravi skorjo, ali pa začne rasti plevel, je treba hmeljišče nemudoma okopati. Od kakovosti zemlje in vremena je torej odvisno, kolikokrat bomo hmeljišče okopavali. Na vsak način je bolje okopati ga enkrat več kakor pa manj, ker zlasti hmelj je za skrbno negovanje silno hvaležen. Prvič okopujemo takoj, ko smo hmelj obrezali in postavili opore, ker smo pri tem delu zemljo pošteno shodili in poteptali ter jo je treba čimprej zrahljati. Okopujemo vzdolž med vrstami z okopalnikom, v vrstah pa z motiko. Okopavati tudi počez v vrstah z okopalnikom skoraj ni mogoče, ako smo hmelj pravilno napeljali na opore, ker bi tedaj preveč napeljanih trt lahko ranili ali celo odrezali.

Zelo važno delo pa je tudi trebljenje novih poganjkov, ki tudi potem, ko smo že hmelj odrezali, še radi odganjajo iz korenike. Te poganjke je treba redno porezati čimprej in vedno z ostrim nožem, čim bližje korenike. Trgati in puliti te poganjke, ka-

kor nekateri hmeljarji radi delajo, pa se nikakor ne sme, ker se pri tem le prerada začesne tudi korenika ter velike in nemarne rane pretežko zacelijo.

To so za sedaj glavna dela v hmeljskih nasa-

dih. Izvršujemo jih vedno pravočasno in čim bolj natančno, da bomo pridelali res prvovrstno blago, ker — kakovost bo odločala.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Zalivajmo posajeno drevje!

Ing. J. Skubic

V najkrajšem času bodo nastopili vetrovni dnevi brez dežja. Vse naše kulture trpe vsled tega. Prav posebno pa trpe nevkoreninjene rastline, zlasti sadno drevje, ki je posajeno spomladi.

Gospodarju ne more biti vseeno, kako požene posajeno drevo spomladi, kako poganja preko leta in les v jeseni dozoreva.

Pravilna oskrba drevesa v prvem letu odtehta v gospodarskem sadjarstvu eno leto!

Prav posebni cilj, ki ga moramo doseči, je ta, da drevo v novem letu razvije tak vrh in veje, kot bi se to dogodilo, če ne bi bilo drevo obrezano in posajeno. Že v prvem letu naj bodo po možnosti vsi vrhovi posajenih dreves dobro razviti, naj imajo krepko voditeljico in stranske veje.

Da dosežemo ta cilj, je sicer prvi naravni predpogoj, da sadimo dovolj zgodaj, t. j. že jeseni ali vsaj v pozni zimi, oz. rani pomladi. Že s pravočasno saditvijo omogočimo drevesu, da pred poganjanjem zaceli s kalusom rane na drevesnih koreninah in delno že požene tudi prve majhne (adverktivne) korenine. Že s tem omogočimo drevesu razvoj korenin. Če pa še upoštevamo vlogo vlage, tedaj dosežemo lahko mnogo večje uspehe. Dovoljna količina vlage v času, ko manjka padavin, je odvisna od sadjarja. V deževnih letih ni skrb, pač pa v sušnih. Tedaj je treba imeti vedno pripravljen velik škaf, sode, cevi za zalivanje, predvsem nanovo posajenega drevja. To delo pa nam mlado drevo prav bogato poplača z bujno rastjo, krepkim, zdravim lesom. Eno leto smo na dobičku, če znamo skrbeti za vlago.

Zato zalivajmo posajeno drevje v času suše! Če pa tega nismo v stanju, zlasti če je voda oddaljena, tedaj vsaj okopavajmo kolobarje in jih pokrijmo ali s slamo, še bolje z gnojem ali pa s travo!

Skrbimo za trpežnost drevesnih kolov!

Ing. J. Skubic

Večina naših sadjarjev premalo ceni važnost trpežnih kolov. Po enem ali dveh letih so stari koli že zanič, ker so pri tleh strohnili. Tak kol se prelomi ob sunku, če zadenemo vanj ali pa če močnejši veter s silo nagne drevo, ki potegne za seboj kol, ki se je odlomil. Zato tudi večkrat vidimo primer, da še prav mlado drevo nosi kol, namesto da bi mu bil ta v oporo in varstvo.

Dober kol mora imeti poleg drugih lastnosti tudi to, da je trpežen in da vzdrži do časa, ko drevo ne potrebuje več podpore. To pa dosežemo tako,

da ožgemo obeljene, gladko zašiljene kole po vsej dolžini, kolikor bo kola v zemlji in še kako ped zraven. V tem primeru varuje les plast oglja pred trohnobo.

Poznamo pa še mnogo drugih načinov zavarovanja lesa pred trohnobo. Najbolj znano tako sredstvo je raztopina modre galice v primerni posodi. Drevesne kole postavimo v to raztopino in jih v nji pustimo tako dolgo, da prodre galična raztopina do vrha kola. Koli morajo biti obeljeni. V tem primeru spoznamo po barvi, dokleje je že galica prodrla. Ta barva je modra. Kole pa moremo namakati v raztopini galice le tedaj, če je les svež, ker sicer les ne upije raztopine. Namakanje traja navadno nekaj dni (4—6). Tako prepojene kole moramo postaviti na suh, vetroven kraj, da se les čimprej dobro posuši. Sveže prepojenih kolov ne smemo uporabljati, ker bi tako namakanje nič ne koristilo. Kakor je les vsrkaval raztopino iz posode, tako bi usrkaval tudi iz zemlje vodo. Galica v kolu bi se tako redčila in naposled iz kola popolnoma izginila. Kol ne bi bil več prepojen z galico in vsled tega nezavarovan. Tak kol bi minil ravnotako hitro, kot neprepojen. Enako varujemo pred trohnenjem tudi stebre za ograjo, kole lesenih ograj, vinarstveno kolje in natič po vrtovih.

Skrbimo za dobro kakovost sadja!

Ing. J. Skubic

Če Bog da, bomo imeli letos dobro sadno letino. Drevje je nastavilo polno cvetnega popja, zima po večini krajev ni škodila, le poledica je oškodovala sadovnjake po krasu. Dolgotrajna zima pa je razvoj rasti močno zadržala, tako da bo večinoma cvetelo drevje šele tedaj, ko se ne bo bati pozebe vsled slane. Torej je letos narava skrbela za dobro letino.

Storimo to tudi mi!

Kaj je naša naloga, da bomo kot dobri gospodarji imeli čisto vest? Naša naloga je, da omogočimo popolno prehrano dreves in sadju in da skrbimo za vsestransko zdravje drevesa in sadja.

Glede prehrane. Skrbimo najprej za zračnost zemlje. Zato vsaj pri mlajšem sadnem drevju skrbimo za čistost kolobarjev. Skrbimo za zalogo rudinske hrane. Če nismo že pozimi dobro zagnojili, kakor bi to bila naša gospodarska dolžnost, storimo vsaj sedaj, ko je zadnji čas. To napravimo najlažje z gnojnico, v kateri raztopimo superfosfat in kalijevo sol. Tako tekočino uporabljamo takoj po dežju, sicer pa jo moramo dobro razredčiti. Nerazredčene gnojnice porabimo na m² 5 litrov. Pazimo pa, da večino gnojnice polijemo pod kapom.

Še najprimernejši gnoj pa je mešanica gnojnice in pepela, ker deluje hitro in se enakomerno po zemlji porazdeli in tako tudi enakomerno učinkuje. Na 100 m² površine sadovnjaka uporabimo 200 l gnojnice, v kateri naj bo 20 kg lesnega pepela. Če pa želimo pripomoči drevju tudi še k bujni rasti, je umestno dodati še 10 kg kurjaka ali drugih sličnih močnih gnojil. Gnojimo skozi jame pod kapom ali tekom rane pomladi — tako da posujemo enakomerno pepel in nato razpeljemo gnojnico. Če gnojimo obenem tudi travniku, moramo uporabiti vsaj dvojno količino.

Poleg prehrane je varstvo sadja in drevja pred boleznimi in škodljivci predpogoj za pospeševanje kakovosti sadja. Zlasti varujmo sadje, listje in mladje pred grizočimi žuželkami (črvivost), sesajočimi škodljivci (uši), krastavostjo. (Priolov članek v štev. 7, str. 108.)

Preizkušnja raznih sredstev za zatiranje listnih uši.

Dr. Milena Perušek.

(Dalje in konec.)

Poskusi na prostem.

Izvršila sta se dva primerjalna poskusa z naslednjimi sredstvi: **tobačni izvleček**, **kvasijeva brozga**, **„eksodin“** (Exodin), **„morbafin“**, **„katakila“** (Katakila), **„kontrafin“** (Contraphin) in **„afidon“** (Aphidon). Poskuse je izvedel iz prijaznosti g. Ivan Brecljnik v drevesnici Kmetijske družbe v Ljubljani, ki je dala poskusni in kontrolni postaji potrebne rastline na razpolago.

Vsako izmed omenjenih sredstev se je preizkusilo s škropljenjem in z namakanjem rastlin. Pri prvem poskusu se je škropila oz. namakala po ena vrsta (pribl. 80) triletnih jablan, pri drugem pa po ena vrsta jabolčnih divjakov (pribl. 90 rastlin). Učinek škropljenja oz. namakanja se je ugotovil po dveh dneh. Z laboratorijskimi poskusi so se vjemali poskusi na prostem pri sredstvih: tobačni izvleček, kvasijeva brozga, eksodin in katakila, ki so imela vsa prav dober uspeh. Slabše se je obnesel na prostem kontrafin, bolje pa afidon in morbafin, kakor smo omenili že zgoraj. Ali je bil vzrok različnega učinka pri zadnjih dveh sredstvih samo v dobi delovanja, ali pa so pri tem sodelovale še kake druge okolnosti, kakor očitno pri kontrafinu, je težko trditi.

Poleg teh poskusov so izvršili nekateri posestniki na pobudo postaje poskuse s posameznimi sredstvi, ki so v splošnem imeli podobne uspehe. Afidon je imel deloma prav dober uspeh, deloma pa je bil brez učinka, ravnotako kontrafin in dubisan. Katakila in eksodin sta imela zadovoljiv učinek.

Razen učinkovitosti sredstva napram škodljivcem je tudi važno, da sredstvo rastline ne poškoduje. Pri vseh poskusih na prostem so ostale poškropljene oz. namočene rastline brez poškodbe, le 5 odstotni afidon je v enem primeru poškodoval mladike vrtnice.

Nekaj opazk glede pripravljanja in uporabe sredstev. Pri **tobačni brozgi** se je dodalo istotoliko mazavega mila kakor tobačnega izvlečka, pri **špiritno-milni brozgi** toliko mila kakor

gorilnega špirta. **Petrolejsko-milna brozga** se pripravi na ta način: $\frac{1}{2}$ kg mazavega mila se stopi v 6 l vrele vode, ki se ji doda, dokler je še topla, 12 l petroleja. Ta emulzija se uporablja v 6% jakosti (1 l emulzije se pomeša s $4\frac{1}{2}$ l vroče in 10 l hladne vode). **Kvasijeva brozga** se pripravlja takole: $1\frac{1}{4}$ kg kvasijeva lesa se polije z 10 l vode in se namaka preko noči. Potem se zavre in kuha $\frac{1}{4}$ ure; medtem se stopi $2\frac{1}{2}$ kg mazavega mila v 10 l tople vode. 1 l precejenega izvlečka kvasije in 1 l milne raztopine se doda 8 l vode.

Afidon, **eksodin**, **morbafin** in **parazoja B** so tekočine, ki se brez drugih dodatkov zmešajo v zahtevani jakosti z vodo. Tudi praški **kontrafin**, **dubisan** in **katakila** se enostavno pomešajo z vodo. Ker se v vodi ne tope, je treba med uporabo škropivo večkrat premešati, da se ne vsedejo na dno škropilnice. Praški imajo to slabo lastnost, da včasih zamaše škropilnico. — Prednost vseh teh tvorničnih izdelkov je, da je ž njimi pripravljanje škropiva zelo enostavno, zato pa so večinoma dražji kot sredstva, ki si jih pripravljamo sami.

Literatura.

W. Trappman. Schädlingbekämpfung 1927.

F. Stellwaag. Giftigkeit u. Giftwert d. Insekticide. Anzeiger für Schädlingkunde. 1929. Str. 101, 1930. Str. 37 in 64.

Uši na domačem vrtu.

Fr. Kafol.

S prebujajočo se pomladjo se pojavljajo na vrtovih, na sadnem drevju, kakor tudi na drugih rastlinah raznovrstne listne uši, ki delajo veliko škodo na njih. Listne uši so zlasti sedaj spomladi izredno trdožive narave. Težko jih je ugonabljeti. Šele proti koncu poletja izgubijo nekoliko svoje odpornosti in takrat jim tudi z navadnimi pripomočki pridemo v okom.

Številna so sredstva, s katerimi zatiramo listne uši na vrtovih. Med splošno znana sredstva lahko navedemo 1 $\frac{1}{2}$ % raztopino mazavega mila in tobačnega izvlečka, dalje petrolejevo emulzijo, kvasijev odcetek itd. Splošno znano sredstvo, ki ga posebno na Francoskem in v drugih vinorodnih krajih uporabljajo že dolgo vrsto let proti grizočem mrčesu na kulturnih rastlinah, so tudi buhačevi preparati. Buhač je znana rastlina, ki jo v velikih množinah gojijo zlasti v Dalmaciji, iz katere se prideluje znani insekticid **piretrin**. Buhačev prašek uporabljajo v raznih spojinah odnekad proti mrčesu bodisi kot sam prašek ali pa kot sredstvo, ki se primešava raznim raztopinam.

V zadnjem času se je izkazalo kot izborna tako sredstvo izdelek **„Agritoks“**. Agritoks se raztopi v gosto tekočino, ki je prijetnega duha, in se v 1 $\frac{1}{2}$ % raztopini uporablja proti raznim ušem na zelatih rastlinah, paradižnikih, cveticah, sadnem drevju itd. Prvo škropljenje izvršimo, čim opazimo uši na rastlinah, drugo pa kakih 20 dni pozneje. Agritoks se uspešno uporablja tudi proti gosenicam, bolhačem in drugem mrčesu, ki uničujejo naše vrtno rastline.

Notice.

Semič. V nedeljo, 22. marca t. l. je priredila kmetijska podružnica prav lepo uspelo predavanje o vzgoji zgodnje zelenjave. Zbralo se je v osnovni šoli precejšnje število kmetovalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili predavanju strok. tajnika Kafola. Nato se je razvila živahna debata o pridelovanju razne zgodnje zelenjave, ki bi prišla v poštev za vzgojo

v Beli Krajini; istotako tudi o zgodnjem sadju: črešenj, marelic, breskev. Podružnica bo v jeseni priredila slično predavanje tudi za ženske.

Gorenja vas. Kmetijska podružnica je priredila dogovorno s sreskim kmetijskim odborom sadjarski tečaj, in sicer dne 29. marca t. l. na Trati. V osnovni šoli se je zbralo nad 80 kmetovalcev. Tečaj, ki ga je vodil strok. tajnik Kafol, se je vršil vse dopoldne. Praktično se je razkazovalo pravilno sajenje, gnojenje in škropljenje sadnega drevja. Tečaj je v vseh pogledih prav dobro uspel. — Popoldne se je vršilo za ženske predavanje o perutninarstvu. Gg. nadučitelj in županu gre vse priznanje, da sta prireditvi tako dobro uspeli.

Smlednik. Sreski kmetijski odbor je dogovorno s kmetijsko podružnico priredil enodnevni sadjarski tečaj dne 18. aprila t. l., ki se je vršil pri g. županu Burgerju. Zbralo se je precejšnje število večinoma mlajših ljudi, ki so pazljivo sledili izvajanjem predavatelja strok. tajnika Kafola. Tečajnikom se je praktično razkazovalo sajenje in obrezovanje starejšega in mlajšega sadnega drevja, gnojenje in precejljanje ter škropljenje z različnimi zatiralnimi sredstvi. Preizkusila se je škropilnica, ki jo je kmetijska podružnica prejela od banske uprave.

Vinarstvo in kletarstvo.

Vinarske zadruge in racionalizacija dela v vinogradništvu.

Ing. Ivo Zupanič.

(Dalje in konec.)

Danes je v vseh evropskih vinogradnih državah v ospredju tipiziranje vinskega pridelka, ki edini omogoči prodajo večjih množin vina enako dobre kvalitete na svetovna tržišča.

Tudi zadruge so poklicane, da ustrežejo tem zahtevam mednarodne vinske trgovine.

Vinarska zadruga si mora biti na jasnem, s kakšnim vinom more med svet, da bo našla stalne odjemalce. Za naše razmere pridejo v poštev edino le kvalitetna vina.

Z ozirom na ta cilj, ki si ga je stavila zadruga, mora ona vplivati na svoje člane, da le-ti gojijo sorte, ki pridejo v to svrhu v poštev. Do tega jih takorekoč prisili, če odvzema od njih grozdje le izvestnih sort z določeno množino sladkorja.

Popolnoma drugače je stvar, če prevzame zadruga od vinogradnika mošt; v tem primeru nima nikake garancije za bodočo kakovost, oziroma sortni značaj vina.

S tem, da prevzema zadruga le grozdje, bi se posredno dosegel najprej enotni sortiment, ki bi zagotovil odgovarjajočo kvaliteto vina. Ker je pri nas v ospredju produkcija kvalitetnih vin, ki morejo zrasti le v dobrih vinogradnih legah, bi bila kot druga posledica tega, da izginejo vinogradi v neprijemnih legah.

Zadruga, ki odvzema od svojih članov grozdje, določi tudi začetek trgatve v splošnem, oziroma za posamezne sorte posebej. Zadnja leta so jasno dokazala, da se pri kvalitetnih sortah s pozno trgatvijo doseže vedno prav dobra kvaliteta vina, seveda na račun kvantitete.

Poleg določitve sort in časa trgatve, zamore zadruga močno vplivati na izvrševanje vseh najrazličnejših opravil v vinogradu v zmislu racionalizacije dela.

Zadruga lahko predpiše svojim zadrugarjem način trsne vzgoje, ki je usmerjena na kvaliteto produkcijo. Tudi pri kvalitetnih sortah je do neke mere odvisna kvaliteta pridelka od načina rezi,

zlasti od tega, koliko se posameznemu trsu naloži. Zaraditega je izvršiti rez s polnim razumevanjem. To žalibog pri našem današnjem viničarskem naraščanju splošno zelo pogrešamo.

Za kvalitetno produkcijo je neobhodno potrebno primerno gnojenje, bodisi s hlevskim gnojem, bodisi s kombinacijo hlevskega gnoja in umetnih gnojil, ki jih more priskrbeti zadruga. Žal, da je v sedanjih težkih gospodarskih prilikah nabava umetnih gnojil skoraj nemogoča.

Zadruga bi mogla vplivati na cenejši način podpore vinske trte nego je kolje, to je na uvedbo žične podpore. Investicija pri žični vzgoji trt je sicer dražja nego nabava kolja, trpežnost je pa mnogo večja, pa ne samo to, pri praktični izvršitvi načina žične podpore odpade skoraj vsaka vez, oziroma se obavi v mnogo krajšem času in z mnogo manjšimi stroški. Razvoj grozdja ob žični podpori je tudi ugodnejši z ozirom na večji vpliv svetlobe na mladice in grozdje.

Zadruge, katerih delokrog je teritorialno vedno omejen, morejo določiti za svoj okoliš pravi čas škropljenja in žveplanja, določiti za vsako škropljenje pravilno koncentracijo modre galice, določiti uporabna sredstva za pokončevanje grozdnega sukača, morejo dobaviti svojim članom dobro modro galico in žveplo ter druga pokončevalna sredstva, nadalje dobre škropilke in žveplalnice, od katerih je odvisna v veliki meri kakovost dela, učinek sredstva in štednja na materialu. Ravno v tej točki je pri naših vinogradnikih še mnogo premalo racionalnosti, to je strokovno in gospodarsko pravih del.

Vsako neracionalno delo v vinogradu zahteva večje stroške, kar je danes posebno važno in ne zamamči pravega učinka.

Vinarska zadruga bi morala biti nekaka duša vinogradništva, ki zasleduje vse, kar je ž njo v zvezi in njega stalna svetovalka.

Vinarska zadruga, ki uveljavi v polni meri svoj vpliv na vinogradnika-zadrugarja, doseže svoj cilj, doprinese s svojimi strokovno kletarjenimi vini dobre kvalitete in v večjih množinah mnogo k dobremu slovesu naših vin, učvrsti vinski trg in izvede tako zelo važno in potrebno racionalizacijo dela v vinogradništvu.

Svetovna vinska kriza in nje vzroki.

(Dalje.)

Konsum vina pojema na vsem svetu.

Kriza na svetovnem vinskem trgu se pojavlja občutneje tudi zaradi tega, ker konsum vina ne napreduje istočasno z večjo produkcijo. Glasom statistike, ki jo redno objavlja Mednarodni vinski urad, konsum vina znatno nazaduje.

To dejstvo potrjujejo naslednji primeri iz nekaterih držav, kjer je znašal konsum vina na glavo:

	1925.	1929.
Francija	155 l	144 l
Italija	104 l	92 l
Španija	86 l	80 l
Portugal	68 l	67 l
Grčija	27 l	20 l
Argentinijska	62 l	54 l
Skandinavija	5 l	5 l
Nemčija	3,4 l	3 l
Belgija	7 l	5 l
Švica	50 l	47 l
Velika Britanija	1,7 l	1,4 l
	569,1 l	514,4 l

Pri navedenih 11 državah s 300.000.000 prebivalcev je v teku petih let konsum vina nazadoval za 55 l, računano povprečno na glavo.

Nazadovanje izvoza vina.

Nadaljnji vzrok vinske krize je tudi nazadovanje izvoza vina.

V Franciji so znašale vinske zaloge 1. okt. 1929, kakih 5.500.000 hl, 1. maja 1930. pa več kakor 16.000.000 hl. Vinske zaloge Italije so znašale dne 1. junija 1930. 15.000.000 hl, dočim so znašale leto poprej v istem času samo 8.000.000 hl. Izvoz vina se je izboljšal samo v dveh državah, in sicer v Čile in na Ogrskem. V državi Čile do 1. 1920. sploh ni bilo nobenega izvoza vina, 1. 1925. 6.100 hl vina, 1. 1926. 6.400 hl, 1. 1927. 42.300 hl, 1. 1928. pa že 55.000 hl. Na Ogrskem je izvoz vina padel 1. 1925. na 23.000 hl. Od tega časa pa v tej državi izvoz vina neprestano narašča. L. 1926. je znašal izvoz 39.000 hl, 1. 1927. 55.000 hl, 1. 1928. 122.500 hl in leta 1929. 177.000 hl.

Na Portugalskem se je držal v zadnjih letih izvoz vina približno na isti višini, dočim je izvoz v Franciji, ki je od 1. 1900. do 1910. povprečno letno izvažala 2.000.000 hl vina, padel 1. 1913. na 1.700.000 hl. L. 1927. je Francija izvozila 1.280.000 hl, 1. 1929. pa 1.376.000 hl. V prvih treh mesecih l. 1930. je Francija izvozila le 285.000 hl v primeri s 335.000 hl v istem času predhodnega leta. V Italiji je l. 1913. izvoz vina znašal 1.510.000 hl, 1. 1926. 1.050.000 hl, 1. 1927. 1.040.000 hl, 1. 1928. 925.000 hl in 1. 1929. 960.000 hl. V Španiji je znašal izvoz vina v prvem četrtletju l. 1930. samo 750.000 hl, a 1929. 1.015.000 hl. L. 1928. je Španija izvozila vsega 1.370.000 hl. V Grčiji je nazadoval izvoz vina v Francijo za 60.000 hl, v posamezne luke Jadranskega morja pa za 70.000 hl in v nemške luke za 9.000 hl, vse v prvem četrtletju leta 1930. in v primeri z izvozom istega časa prejšnje leto.

Vzroki vinske nadprodukcije.

1. Tehnični napredek v vinogradništvu in kletarstvu, umetna gnojila, pokončevanje škodljivcev, cepljenje in uporaba selekcioniranega materiala, vzgoja trt na žici, napredek

v kletarstvu, kemiji in napredek glede vinske vede v splošnem.

2. Razvoj zadružništva, potom katerega so se izboljšali načini izkoriščanja postranskih trtnih proizvodov.

3. Nadomestitev starih trtnih vrst z bogato rdečimi hibridi. Lep primer vidimo v tem pogledu na Bolgarskem.

4. Razširjenje vinogradništva tudi v ravnini in v pesku, kjer so donosi vinske trte mnogo večji.

5. Končno in predvsem pa novi nasadi v vseh vinorodnih državah.

(Dalje prih.)

Pravila

Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru.

(Dalje.)

§ 9.

Občni zbor (glavna skupščina).

Redni občni zbor se vrši enkrat na leto, in sicer po 15. maju in v kraju, kakor se je to določilo na rednem občnem zboru prejšnjega leta. Občni zbor se mora razglasiti najmanj 2 tedna poprej v društvenem glasilu, če pa takega ni, se izvrši razglasitev v kakem drugem listu, ki je bil za to določen.

Pritožbe proti društvenemu odboru in predlogi članov se morajo pisмено predložiti Vinarskemu društvu najkasneje 8 dni pred občnim zborom, da se jih lahko stavi na dnevni red dotičnega občnega zbora.

Občni zbor vodi društveni predsednik ali eden izmed podpredsednikov. Občni zbor je sklepčen, če je zastopana po podružničnih delegatih vsaj desetina v podružnicah organiziranih članov. Pri nesklepnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu udeležencev.

Na občnem zboru se sklepa s prosto večino po delegatih zastopanih glasov. Pri enakem številu glasov odloča predsednik. K občnemu zboru ima dostop vsak član in sme tam tudi razpravljati. O vseh predmetih, ki so na dnevnem redu, smejo glasovati le delegati podružnic.

Volitve se vrše z listki, mogoče so pa tudi z vzklikom, če ni ugovora. Pri volitvah odloča absolutno število glasov. Pri enakem številu glasov odloča glas predsednika.

Redni občni zbor naj ima ta-le splošni dnevni red:

1. Imenovanje dveh zapisnikarjev in dveh skrutinatorjev.
2. Poročilo predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo, obsegajoče vso dobo izza zadnjega občnega zbora.
3. Odobritev predlogov in nasvetov odborovih za dobo do sledečega rednega občnega zbora, (članarina, čas in kraj prihodnjega rednega občnega zbora itd.).
4. Morebitne izpremembe pravil.
5. Volitve:
 - a) predsednika, podpredsednika in 12 odbornikov za dobo enega leta; t. j. do prihodnjega rednega občnega zbora;
 - b) dveh preglednikov računov tudi za dobo enega leta;
 - c) morebitnih odsekov v zmislu § 7. teh pravil.
6. Obravnava predlogov in morebitnih pritožb od strani podružnic in društvenih članov.

§ 10.

Izredni občni zbor.

Glavni odbor in načelstvo lahko skliče ta v nujnih primerih iz lastnega nagiba izredni občni zbor ali pa tedaj, če to zahteva najmanj ena petina v podružnicah organiziranih članov po svojih delegatih, ki podpišejo takšen predlog. Izredni občni zbor se mora razglasiti najmanj 2 tedna prej. Vodstvo in sklepanje na izrednem občnem zboru se vršita po določilih rednega občnega zbora.

(Dalje prih.)

Pravilno zatiranje peronospor.

VI. Kuret.

Najbolj nevarna bolezen na trti, posebno v bolj mokrih letih je peronospora (palež, rja). Pri nas se vrši zatiranje te bolezni večinoma nepravilno in z nepotrebnimi višjimi stroški, in sicer le zaradi nepoznavanja poteka te bolezni. V kratkem ponavljam o poteku te bolezni, kar je bilo že večkrat opisano v strokovnih listih: Kali te bolezni (zimski trosi lanske bolezni) prezimijo na starem in rodnem lesu trte, na odpadlih listih in na zemlji. Spomladi preidejo ti trosi vsled vetra na mlade poganjke in liste, potom zemlje pa tudi pri nizki vzgoji z oškropljenjem z zemljo na najnižje listce trte zaradi močnega deževja v spomladi. Kakor hitro nastopi spomladi vlažno in gorko vreme z zračno toploto 12 do 14° C, poženejo trosi svojo kal v notranjost lista, kjer se razvijejo v mnoge tenke niti (micelij), ki se hranijo od lista in ga uničijo. S tem, da napade tros list, je nastalo prvo okuženje. Od časa, ko je bil list napaden, do časa, ko se pokažejo znaki bolezni na listu, mine po prvem okuženju 14—16 dni (inkubacijska doba). List dobi rjave madeže, na spodnji strani se pa pojavi sivobela prevlaka, ki ima že nove trose. Ti novi trosi, prenešeni od vetra, napadejo nove, v tem času dorasle liste in poganjke, cvetje, ter nastane že nadaljnje, drugo okuženje. Pri tem drugem okuženju, ker je že bolj toplo vreme, se pojavijo znaki bolezni že v 8—9 dnevih. Od trosov tega okuženja nastane okuženje še mlajših poganjkov in listov. Pri tem tretjem okuženju se pojavijo znaki bolezni v 6—7 dnevih in je nevarnost nadaljnjega okuženja. Ves ta razvoj bolezni moremo preprečiti le, ako pravočasno uničimo prve, zimske trose s prvim pravočasnim škropljenjem trte, torej pred napadom. Razumljivo je, da, ako smo zakesnili s prvim škropljenjem, smo škropili zaman, ker je že vse listje napadeno. Ako ponovimo škropljenje po prvem škropljenju v običajnih rokih 2—3 tednov, je tudi poznejše škropljenje zamujeno, ker je bilo prvo zamujeno in ker so že vsi zeleni deli trte, ki so v tem roku dorasli, že napadeni od trosov, nastalih iz prvega okuženja. Ni čuda, da mnogi vinogradniki škropijo v bolj vlažnih letih 5—6 krat s 3 in več odstotno galično brozgo, a ne morejo biti kos bolezni, in jim vse skupaj nič ne pomaga, ker je bilo vse zatiranje bolezni že od početka zavoženo.

Okuženje listov se izvrši na spodnji strani listov, na gornji strani redkeje. Na spodnji strani je mnogo več listnih rež (zračnih luknjic), skozi katere napadejo trosi list kakor na zgornji. Razen tega zabranjuje solnce na gornji strani lista trosom kalenja. Okuženje listov je torej najmočnejše s spodnje strani lista zaradi večjega števila listnih rež in ker so trosi zavarovani od solnca. Iz gornjega sledi:

Spomladi moramo čimprej izvršiti prvo škropljenje in kmalu za tem drugo, da preprečimo prvo in nadaljnje okuženje. Od prvega in drugega pravočasnega škropljenja je v glavnem odvisen uspeh zatiranja te bolezni.

Skrajno napačno je zaupati našemu podnebnju, ki je zelo nestanovitno in čakati s škropljenjem, dokler se bolezenne pokaže.

Škropiti moramo liste ne samo od zgoraj, ampak tudi od spodaj, pri nizki vzgoji pa posebno najnižje liste. Prvo škropljenje se vrši, ko so poganjki dosegli povprečno dolgot 10—15 cm, drugič 12—14 dni kasneje, tretjič tri tedne po drugem škropljenju. Pri drugem moramo poškopiti tudi kabrnke, pri tretjem že drobno grozdje. Točno določiti rok ni mogoče, ker je to odvisno od vremena, bujne rasti trte, od vlage zemlje, občutljivosti sort in od tega, koliko časa se drži galica na listu, kar je odvisno od deževja. V Franciji in Italiji uporabljajo gotova sredstva kot dodatek h galični brozgi, da jo napravi bolj lepljivo, t. j. da se drži več časa na listu. Ta sredstva so: mleko, sladkor, sirnina, želatina in galun. Za naše razmere bi prišlo v poštev mleko (1 l na 100 l), sladkor (30 dkg na 100 l) in galun. Galuna, ki res napravi brozgo bolj lepljivo, uporabimo pri prvem škropljenju 40 dkg, pri nadaljnjem škropljenju pa 60 dkg na 100 l galične brozge. Galun in galica se raztopita skupno v vodi in nato se ta raztopina vlije v raztopino apna.

Za prvo škropljenje je dovolj $\frac{3}{4}$ —1 kg galice na 100 l vode, za drugo in nadaljnje škropljenje 1 kg. Le v bolj mokrih letih, v vlažnih legah in pri zelo občutljivih sortah se uporablja za drugo in nadaljnje škropljenje 1 in $\frac{1}{2}$ kg galice. Kar se več porabi, je zavržen denar, ker ni uspeh zatiranja peronospor odvisen od večje količine galice, temveč od pravočasnega in pravilnega škropljenja.

Še o škropljenju.

Jos. Blažević.

Le preizkušena in dokazano učinkovita sredstva proti boleznim in škodljivcem vinske trte nam obetajo popoln uspeh. Pri pokončevanju peronospor se poslužujemo modre galice in apna.

1% bakreno-apneno brozgo pripravimo takole: na en polovnjak (300 l) vode vzamemo 3 kg galice in 3—4 kg mastnega apna; apno zamesimo v nekaj litrih vode in prilivamo polagoma vode pod pridnim mešanjem, nakar belež precedimo v polovnjak, v katerega smo nalili do $\frac{3}{4}$ vode; galico v drugi posodi raztopimo in jo vlivamo curkoma v belež in tekočino temeljito zmešamo. Na ta način pripravljena brozga ima večjo lepljivost in učinkovitost, kakor na drug način pripravljena.

Pri ponovnem deževnem vremenu vzamemo $1\frac{1}{2}$ —2% galice in primerno količino apna. Zadostno množino apna nam pokaže fenolftaleinov papir. Ako postane papir v brozgi namočen rdeč, je apna v brozgi dovolj; če postane papir pri poskušnji brozge predeč, vsebuje brozga preveč apna. V tem primeru se škropivo po škropljenju posuši in razpraši, odnese ga brez učinka veter ali pa ga izpere dež. Torej le pravilno sestavljeno škropivo dobi trpežno lepljivost. Brozga je uporabna kvečjemu 2 dni, vendar se nujno priporoča škropivo porabiti čimprej; starejša brozga je neuporabna. Ako nas moti pri škropljenju slabo vreme, se da učinkovitost brozge nekaj dni podaljšati s tem, da ji pridenemo na 100 l 40—50 gramov sladkorja.

Pravi čas prvega škropljenja je zelo važen; ko smo trsje otrebili in so nastavki vidni, škropimo

prvič; drugo škropljenje sledi pred cvetenjem; tretje takoj po odcvetenju; nadaljnje škropljenje pa izvršimo po potrebi. Ako je vreme med cvetenjem vlažno in sparno, moramo brez pomisleka škropiti listje kakor tudi kabernke, da jih ubranimo pred peronosporo. Škropljenje izvršimo kolikor mogoče enakomerno, spodnji del listja moramo porositi in ravnotako kabernke, pozneje grozdje, in sicer prav temeljito. Listje zaraditega na spodnji strani škropimo, ker tam nastopi peronospora; kabernke in pozneje grozdje pa moramo škropiti, da jih obvarujemo pred grozno peronosporo.

Poročilo o stanju vinogradništva.

Ljutomer, koncem aprila 1931.

Ako prideš v naše gorice, se Ti nudi pestra slika: precej je goric, ki so že okopane in te izgledajo tako kot spomladanske gredice, ki so jih pripravila skrbna dekleta, da posejejo razno cvetlično semenje v nadi, da bodo imela tekom poletja mnogo veselja in prav prijetnega razvedrila pri cvetočih rožicah.

Tu in tam se vračajo zvečer gruče veselih pevcev-kopačev, tekmujoč med seboj, kdo bo lepše zapel — boljše zaukal, vmes se pa oglašajo kukavica s svojo spomladansko kuku — kuku!

Precej je pa še vinogradnikov, ki še niso okopani; v teh je pričela vsled deževja bujno zeleneti trava, ki je s svojimi koreninami močno porastla gornjo zemeljsko plast in s tem znatno otežkočila okopavanje goric.

Izrek, da se ob znanih godovnjakih 1. maja: Filip in Jakob, morajo videti mladice, odnosno poganjki vinske trte s hriba na hrib, se letos ne bo uveljavil, kajti sedaj so šele očesca začela komaj malo napenjati.

Vzrok temu, da smo letošnje pomlad nekako zaostali z delom v naših goricah, je ta, da smo imeli precej dolgo sneg

in ni bilo delj časa za nobeno delo, tako da smo ob Jožefovem šele komaj začeli rezati, kopati pa šele po Veliki noči. Mnogokrat pa je bilo okopavanje goric okrog Velike noči končano, in ljudje so rekli, če še eden ali drug ni imel skopano, da bo imel žegnano. Letos je pa bila kop žegnana skoraj povsod brez malih izjem.

Mnogo se čita in sliši o brezposelnosti, nam pa vedno primanjkuje delavcev in marsikateri je pripravljen delovno moč tudi primerno dobro plačati, a je ne dobi.

Več je tudi vinogradnikov, ki se zelo težko odločijo za dela, potrebna v vinogradu, kajti manjka jim gmotnih sredstev. Denarja ni, pa saj ni čuda, ko pa imajo v kleti vino od več let, za katerega nihče ne vpraša.

Edini dohodek, ki so ga imeli, je bil iz teh ljubih goric, ki so jih z veseljem in ljubeznijo obdelovali, a sedaj pa taka izprememba. Cena vinu je tako nizka, da se ne krijejo niti pridelovalni stroški, dočim na kak dobiček niti misliti ni. Če pride kak kupec, je pa zelo izbirčen, hoče imeti res nekaj prav dobrega in ne predrago. Na to se bomo v bodoče morali ozirati pri zasajanju naših goric, odnosno pri obnovitvi da ne bomo sadili vse križem, kakor se je to dogajalo doslej, ampak gledati moramo, da bomo sadili po možnosti le kvalitetne sorte na pravi kraj in na odgovarjajočo podlago.

In ravno te in enake okoliščine bi vsakega vinogradnika morale privedi do spoznanja, da je uspeh v borbi za naš obstanek mogoč le potom skupnosti, združitve, to je v organizaciji, in ta organizacija, ki je brez izjeme velevažnega pomena za vsakega vinogradnika, je Vinarsko društvo v Mariboru. Vsakomur je znano, da posamezniku ni mogoče doseči tega, kar se lahko doseže potom skupnosti. Zavedajmo se vendar že enkrat, da bodo naše želje prišle do veljave le tedaj, ako bomo prav vsi pristopili kot člani k Vinarskemu društvu. Nikakor ne drži trditev, da, ako se ima le en oral ali dva vinograda, nima organizacija za dotičnega nikakega pomena. Ravno za manjše vinogradnike je potrebno, da iščejo zavetja in prepotrebne pomoči, ki se edinole da doseči potom organizacije.

F. Fistrovič.

Živinoreja in mlekarstvo.

Živinorejci, ne pripuščajte premladih telic!

Martin Zupanc.

Da so krave male in slabe, je v mnogih slučajih krivo pripuščanje premladih telic. Izkušnje uče, da je primeren čas prvega pripuščanja v starosti od 1½ leta do 2 let, t. j. čas, ko se začena menjava prednjih zob.

Premlado pripuščanje povzroči zastoj rasti, napravi živinče neodporno in mehkužno ter povzroča slaba teleta. Nastaja škoda, ki se pozneje tudi z najboljšim negovanjem in hrano ne da popraviti.

Ena izmed glavnih točk umne živinoreje je — „Ne pripuščati prezgodaj!“

Cenitev teže pri teletih oz. mladi govedi.

Martin Zupanc.

Dobra in primerna tehtnica je redkost pri naših kmetijah. Iz tega vzroka je prodaja „črez“ nava-

den izhod. Prodajalec in kupec cenita težo na oko. Prvenstvo oz. dobiček ima oni, ki ima v tem večjo izurjenost, to je največkrat mesar.

Kot pripomoček k taki oceni torej približni teži — priporočam merjenje s centimetrskim trakom obseg prsi.

Sledeče številke olajšajo oceno:

75	40	130	203
80	50	135	226
85	60	140	251
90	70	145	277
95	82	150	305
100	95	155	334
105	105	160	365
110	125	165	397
115	142	170	433
120	161	175	467
125	181	180	507

Je pa razlika v obsegu prsi, torej je ocena oz. označene številke samo približna. Bolj je oblika živali enakomerna, tem bližje je pravi teži.

Poizkušajte in primerjajte!

Mleka in solnca teletom!

Fr. Kafol.

Gotovo je vsak živinorejec opazoval ugoden vpliv mleka na razvoj mlade živine, po najsibo to pri prasičih, žrebetih ali pa pri teletih. Brez mleka se mlada živina sploh ne more gojiti; to je stara nepobitna resnica. Ali pomanjkanje mleka v gospodarstvu pač prisili živinorejce do tega, da odstavljajo teleta čimprej; kar je pa večkrat usodno za mlado žival.

Prehitro odstavljanje telet je protinaravno poseganje v življenje mlade živali.

Predvsem moramo omeniti, da je ustroj prebavil mladega teleta z odraslim govedom precej različen. Znano je, da imajo prežvekovalci 3 predželodce (vamp, kapica in devetogub), ki služijo samo za nekako shrambo zaužite krme. Šele četrti želodec, t. j. sirišnik, pravzaprav prebavlja krmo. Tedaj, dokler pijejo teleta mleko, se vsa prehrana vrši v sirišniku, kajti vamp in kapica sta za polovico manjša nego sirišnik. Šele po 8 do 12 tednih, ko tele prične uživati rastlinsko hrano, se prične razširjenje teh treh predželodcev, in sčasoma, ko žival doraste, postanejo le-ti tri- do štirikrat večji od sirišnika.

Prava prebava se torej vrši le v sirišniku. Če se pa pospešuje delovanje sirišnika pri mladem teletu, in to v prvih mesecih z mlekom in močnim krmili (tropine, zmleti oves itd.) se prisili, da sirišnik izceja razne prebavne sokove v večji meri, in tako se ta važna sposobnost ohrani skozi vse življenje živali. Zdravi sirišnik je torej predpogoj, da se prebava in izraba krme temeljito izvršuje; živali postanejo zdrave in ješče. V nasprotnem primeru, če se sirišnik pri živalih z napačnim krmljenjem v mladosti pokvari s tem, da se poklada krmo, kakor odraslim, ne postanejo iste nikdar tako ješče in za hasek sposobne kakor prve. Tako je opažati pri teletih, ki jih slabo odstavljamo in prezgodaj krmimo s suho krmo, da se povečajo predželodci in čreva, žival postane trebušna, z vdrtim hrbtom in živinče izgleda zelo zanemarjeno. Mnogi starokopitneži so mnenja, da tele mora izgubiti svoje telečje meso; to pa je silno pogrešeno. Iz takih telet ne moremo nikdar vzgojiti prvovrstnih ne plemenskih in ne pitanih živali. Kar se v mladosti pokvari in izgubi, se pozneje ne da popraviti.

Važen pogoj za uspešno živinorejo je torej redno in izdatno napajanje telet z mlekom vsaj v prvih treh mesecih. Taka reja ima za posledico, da se sirišnik dobro razvije, krma se dobro izrabi, vsled česar dobi žival vitko, polno in pravilno telo, ker so vsi ostali predželodci s črevom vred manjši. Mleko je pač popolna hrana, pa četudi posneto, ima dovolj snovi v sebi, ki so potrebne za razvoj okostja in mišičevja.

Dandanes moramo stremeti za tem, da se živali že v mladosti čim krepkeje razvijejo in da dosežemo tako bolj zgodnjo dozorelost; s tem neprimerno veliko pridobimo.

Zgodnja dozorelost živine mora biti naš cilj, če hočemo vzgajati prvovrstno žival. Ta dozorelost je lastnost, ki ni toliko prirojena, kakor se pa da vzrediti. Če pokladamo teletom vsaj do 5. meseca starosti mleko, odnosno mleku podobno hrano, dosežemo ta cilj. Če ni dovolj posnetega mleka na razpolago v tem času, pa naj se v zadostni meri

pokladajo močna krmila, kakor lanene tropine, ovseni zdrob itd., seveda poleg primerne količine dobre tečne krme detelje ali sena.

Važen pogoj za razvoj mladih telet je tudi, da jih spuščamo na prosto, kjer se potem po mili volji lahko izprehajajo in solnčijo. Ograjeni prostor, ki je v bližini hleva, moramo vpeljati pri vsakem gospodarstvu.

Mlada teleta je treba torej v mladosti krepko hraniti in jih spuščati na prosto, pa naj se jih vzreja za pleme ali za pitanje.

Izdelovanje masla.

Fr. Pavlica.

Že v eni lanskih števil „Kmetovalca“ sem omenil, da je treba posvečati izdelovanju masla večjo pozornost, ako hočemo, da se konsum dvigne, pa tudi, da pridobimo stalnih odjemalcev. Ti pa se dajo pridobiti, ne samo, če je blago poceni, ampak da je okus masla vedno dober.

Najbolj žalostno sliko, ki nas sili, da moramo hitreje k poboljšanju, nam nudi prodaja masla po hišah za sramotno nizko ceno 20—25 Din kg. Dejstvo je, da je kmet uporabil gotovo množino litrov mleka, da ima zamudo časa z izdelavo in še večjo zamudo s prodajo masla. Ali ni to žalostna slika, ki nam kaže, kako nezmislno gospodari še danes naš kmet.

Jasno je, da je mogoče izdelovati dobro maslo, sposobno za domači trg in morebiti o priliki tudi za izvoz samo v urejeni mlekarni, v večji množini skupno, nikoli pa iz nekaj litrov smetane na mesec. Da nam za praznike primanjkuje dobrega masla, je staro dejstvo, vemo pa tudi, da manjka masla v letoviščih, zlasti na Adriji, kamor prihajajo največji ljubitelji masla: Čehi in Nemci. Da bi zadostili vsej tej potrebi masla, ki si jo seveda moramo ustvariti sami, moramo začeti izdelovati samo pristno čajno maslo, ki se ohrani dalje časa nepokvarjeno. V to pa je tudi potrebno primerne skladišča, kjer bi se maslo hranilo. Za to pa ne zadostuje mala mlekarna, ampak združitev več mlekarov skupaj. Samo pod eno streho zamoremo izdelovati maslo enotnega tipa, kakršno si želimo za izvoz.

Za dosego vsega tega, pa ne zadostuje samo lepa moderna mlekarna in najboljši maslarski mojster, ampak imeti moramo dobro mleko in prave združničarje. Kolikorkrat se čuje prav neutemeljene napade na kakega sirarja, češ, da je zafural. Ne samo mojster, tudi združniki morajo imeti čut vesti, če hočejo, da bo mlekarna napredovala.

Splošna gospodarska kriza sili kmetovalce k čim tesnejši združitvi, ker le tako bo mogoče premagati največje gospodarske nepravilike.

Pravilnik za dobavo mleka.

(Za svoje člane in članice izdalo Centralno mlekarско društvo.)

(I. Benko.)

Kakor sem že v svojem članku v 4. števil letošnjega „Kmetovalca“ opozarjal, je ena največjih in najnujnejših nalog našega mlekarstva izboljšanje higijene v mlečni produkciji.

Zavedajoč se tega, je Centralno mlekarско društvo sprejelo v svoj delokrog tudi uvedbo po-

sebnega „Pravilnika (regulativa) za dobavo mleka“, ki naj bi služil kot nekako enotno merilo, kaj je treba v tem pogledu od mlečnega producenta zahtevati, in obenem določil, kdo naj bo posebej poklican, pospeševati higijeno v mlečni produkciji.

Ker tega pravilnika vsled njegove obširnosti v „Kmetovalcu“ ni mogoče objaviti v celoti, hočem danes navesti najvažnejše iz njegovih določil.

Celotni pravilnik je razdeljen v 7 poglavij.

Prvo poglavje obsega določila glede krmljenja molznih krav in ravnanja s krmo kot tako. Vendar pa tozadevno pravilnik ne obsega vseh podrobnosti, ker ga hoče društvo pač povsod uvesti, ter se bo v posameznih slučajih pač izpopolnil, oz. izpremenil krajevnim razmeram primerno.

Za vse slučaje pa je prepovedano pokladanje sledečih krmil: nagnito, plesnivo, sploh pokvarjeno seno, zeleno krmo, ki se je na kupu segrela (vnela) ki je vsled prebuje rasti polegla in pričela gniti, nagnito, zmrznjeno ali z zemljo onesnaženo korenstvo, oljne tropine, ki vsebujejo razne škodljive primese, ali so žarke ali od mrčesa onesnažene i. t. d., listje od repe, poljski plevel, sadne tropine in pomije.

Kjer in kadar se mleko predelava v emental-ski sir, je nadalje prepovedano:

Pokladati zeleno krmo z zemljišč, močno gnojnih z gnojnico, oz. gnojenih v času, ko trava raste, zeleno krmo s sadnih vrtov, gozdov i. sl., listje od zelja, kolerabe, pese in korenja, različne industrijske odpadke in vsa korenstva, izvzemši krm-sko peso (največ 15 kg na dan); istotako naj se v

tem primeru molzne krave ne pasejo po prebujnih pašnikih, travnikih ali deteljiščih.

Prehod od zelene krme (in obratno) naj se izvrši počasi, in sicer tako, da se meša zelena krma s senom ali slamo.

Molznim kravam naj se poklada 15—25 g klaj-nega apna na dan, to zlasti v polnomolzni dobi in kadar se jim daje slama, mnogo korenstva ali pu-ste krme; slama od ozimne rži in pšenice pa naj se sploh ne poklada. (Dalje sledi.)

Notice.

Ustanovitev selekcijskega odseka v Škalah pri Velenju. Na zborovanju, ki se je vršilo pri sklicatelju g. Medvedu v Prelogah, se je ob obilni udeležbi kmetov iz Prelog, Pesja in Škal ustanovil živinorejski selekcijski odsek. Istočasno se je tudi ustanovil perutninarski selekcijski odsek za rejo rjave štajerske kokoši za omenjeni okoliš. Naš kmet. ref. gospod Wernig je v daljšem govoru živo orisal koristi in podal smer-nice delovanja v odsekih, naglašal, da se bo potom ple-menske odbire prišlo do boljšega obstoja kmetijskega stanu, itd., za kar se g. Wernigu toplo zahvaljujemo. O dobičkanos-nosti domače štajerske kure nam je poročal g. Medved. Vsi navzoči kmetovalci so si naročali zaenkrat po dva gnezda jajc te pasme, da se bo v vasi Preloge, deloma v Pesjah in Škalah vzgojevala čista plemenska šta-jerska kokoš, ker se je dokazalo, da donaša prav lepe do-hodke. — Odbor se je konstituiral iz samih naprednih kmetov za oba odseka skupno, ki bodo skrbeli za gospodarski dvig teh panog okoliša. — Izvoljena rodovniška komisija je dne 10. februarja vpisala v rodovnik 43 krav in določila izvajanje mlečne kontrole. Upamo, da bomo tekom časa dosegli naj-lepše uspehe.

Čebelarstvo.

Čebelar v maju.

Jože Okorn.

(Dalje in konec.)

Čebelar, ki čebelarji na med, bô, kakorhitro bo paša izdatnejša, če tega še ni storil koncem aprila, plemenjakom nastavil medišča. Ko bodo plemenjaki dosegli višek razvoja, jih bo pa predstavil. To pa velja le za tiste čebelarje, ki imajo izdatno pomladansko pašo na akaciji in travnikih. Pred pre-stavljanjem se moramo prepričati ali so plemenjaki za prestavljanje godni ali ne. Negodne plemenjake s prestavljanjem oslabimo ali vsaj zadržimo v raz-voju. Zato ne prestavljamo prešibkih plemenjakov. Pri godnih plemenjakih s prestavljanjem ne smemo odlašati, sicer nam nastavijo matičnike. Kakorhitro ima razvit plemenjak zaležene matičnike, ga težko odvrnemo od rojenja, vsled česar utrpimo škodo na pridelku medu.

Prestavljanje je težka, a za naprednega čebe-larja, ki čebelarji v srednje dobrih pašnih razmerah, in redno obnavlja satje, neobhodno potrebna ope-racija. S prestavljanjem o pravem času zadržimo rojenje vsaj za en mesec, v večini panjev ga pa sploh preprečimo. Nasprotniki prestavljanja skušajo to doseči s povečanjem panjeve prostornine, ne da bi pri tem razdirali gnezdo. V naših pašnih raz-merah pa razširjanje prostornine z izjemo v prav dobrih letinah ne zadostuje, zaradi česar moramo poseči v gnezdo — plodišče, iz katerega vzamemo šest zaleženih satnikov **brez matice** in jih damo v medišče, tako da je zalega skupaj. Na prazna mesta

v plodišču namestimo tri izdelane satnike in tri satnice v točno določenem redu. V plodišču ostale tri zaležene satnike, na katerih se nahaja tudi ma-tica, damo skupaj v sredino plodišča. Na to damo na vsako stran teh treh satov po eno satnico, potem pa na eno stran dva prazna izdelana satnika, na dru-go stran pa en izdelan satnik in eno satnico.

Prestavljati smemo samo godne plemenjake, to je družine, ki imajo popolnoma zaleženo in zanešeno plodišče ter ob dobri paši. S prestavljanjem ob slabi ali celo brezpašni dobi lahko plemenjake uni-čimo, zato pazimo, da bomo to delo izvršili v pravem in primernem času od 10. do 15. ure, ker so takrat izletne čebele na paši.

V krajih, kjer ni izdatne pomladanske paše, čebelar ne more računati na pridelek cvetličnega medu. Zato tudi v teh krajih ne bomo panjev pre-stavljali, ampak bomo naredili roje.

Matica zaleže v maju in juniju dnevno do 2000 celic. Jajčeca tehtajo več kakor matica sama. Letno zaleže matica do 200.000 celic. Če bi hotela kokoš doseči rodovitnost matice, bi morala znesti dnevno 20 jajc.

Čebela obiše v eni minuti 10 cvetov. Izlet traja približno 10 minut, torej obiše v tem času 100 cvetov. Ker izleti čebela v ugodnem vremenu dnevno 40 krat, obiše vsak dan 4000 cvetov. Čebele enega panja, ki ima 20.000 izletnih čebel, to je približno družina našega AŽ panja, obišejo dnevno osem-desetmilijonov cvetov.

Roj lahko ogrebemo brez pikov, če ga ogrebemo takoj, ko se je usedel. Če je roj že dalj časa na veji, ga najprej nekoliko poškopimo z vodo, nakar ga šele ogrebimo. Dokler smo potni, rojev ne ogrebajmo.

Gozdarstvo.

Ali je dovoljeno spravljati les in druge gozdne pridelke čez tuja zemljišča?

(Dalje.)

Glede odškodnine se v odločbi navede višina in način, kako in kdaj je škodo plačati vsakemu posameznemu lastniku, odnosno posestniku zemljišča, porabljenega za spravilo, kakor tudi morebitnim uživalcem dotičnega zemljišča.

Proti odloku občeupravnega oblastva prve stopnje (sreskega načelstva) je prosto, pritožiti se tekom 15 dni, računši od dneva, katerega je bil odlok dostavljen, na višjo upravno oblast, to je na kralj. bansko upravo, ki v tem primeru končno odloča.

Stranka, ki se **glede odškodnine** ne bi zadovoljila s končno rešitvijo upravnih oblastev, se more obrniti glede svojih zahtev na redno sodišče. Vendar pa sme oni, ki mu je bilo spravilo preko tujega zemljišča dovoljeno, pričeti s pravilom odnosno z napravami za spravilo takoj, ko je odločba občeupravnih oblastev postala pravomočna in če je položil od občeupravnega oblastva odrejeno odškodnino ter dobil dovoljenje, da sme pričeti. Tudi tožba na upravno sodišče praviloma ne zadrži dovoljenega spravljanja gozdnih pridelkov. Vendar pa sme občeupravno oblastvo, po tožiteljevi prošnji, odgoditi izvršitev spravila do končne odločbe upravnega sodišča, če to dopušča javni interes ali če bi prizadela izvršitev prosilcu škodo, ki se ne bi dala popraviti. V tem primeru vzame upravno sodišče predmet takoj v postopek.

Instančna pot je torej sledeča:

I a) Sresko načelstvo izda odlok.

I b) Pritožbe reši kralj. banska uprava, ki izda končnoveljavno drugoinstančno odločbo.

Ako gre spravilo preko dveh ali več srezov:

II a) Kralj. banska uprava izda odlok v prvi instanci.

II b) Pritožbo reši ministrstvo za gozdove in rudnike, ki izda končnoveljavno drugoinstančno odločbo.

III a) Proti drugoinstančni odločbi kralj. banske uprave je možno vložiti tožbo na upravno sodišče v Celju, ki pa praviloma nima odločilne moči.

III b) Proti drugoinstančni odločbi ministrstva za šume in rudnike je možno vložiti tožbo na državni svet v Beogradu, ki pa praviloma nima odločilne moči.

III c) Zoper razsodbo upravnega sodišča je možna pritožba na državni svet.

IV Zaradi odškodnine je prizadetemu možno, obrniti se na redno sodišče, ako ni zadovoljen z odločbo, navedeno pod I b), odnosno II b). Ta tožba glede spravila nima odločilne moči.

Pritožbeni roki so določeni v zadevnih zakonitih predpisih in jih tu ne naštevamo.

Ako zahtevajo važni interesi lastnika odnosno posestnika zemljišča, preko katerega vodi spravilo ali zasilna pot, da se izpremeni smer poti ali način porabe prizadetega zemljišča, ima pravico zahtevati, da se smer spravila ali način porabe izpremeni. Isto pravico imajo lastniki dotičnega gozda ali gozdnih pridelkov. Prošnje rešujejo po navedenem postopku ista upravna oblastva, ki so v prvi instanci izdala odlok o zasilnem spravilu.

Lastniki zemljišča imajo pravico zahtevati, da se jim prostor, ki jim je bil vzet za zasilno pot, odkupi po načelu ekspropriacije. O tej zahtevi odloča občeupravno oblastvo, oziraje se na trajanje spravila ali izvažanja lesa in drugih gozdnih pridelkov, kakor tudi na način, kako se dotično zemljišče porablja za spravilo. Občeupravno oblastvo odredi, čim je odločilo o odkupu, kupno ceno na podlagi uradne cenitve. S ceno nezadovoljnemu je odprta pot na redno sodišče.

Stroške postopka glede zasilnega spravila ima pokriti oni, ki je prosil za spravilo preko tujega zemljišča. Ako je kaka stranka najela pravnega zastopnika, ga plača sama.

Pravica do zasilnega spravljanja ali zasilne poti preneha:

1. Kadar poteče rok, naveden v izdanem odloku, če ni bil rok na prošnjo pravočasno podaljšan;

2. kadar preneha potreba zasilnega spravljanja. Ako nastane spor, jeli še obstoji potreba zasilne poti, ali ne, odloča ono občeupravno oblastvo, ki je izdalo svojedoben prvoinstančni odlok.

(Dalje sledi.)

Zadržujte sečnje v svojem gozdu, dokler je lesna kriza!

Ministrstvo za gozdove in rudnike je objavilo po vsej državi okrožnico, v kateri navaja, da se danes nahaja na raznih skladiščih v naši državi več kot milijon kubičnih metrov izdelanega lesa, pripravljenega za izvoz v inozemstvo. Ta silna množina lesa se tačas ne more spečati na svetovnem trgu zaradi splošne gospodarske krize, ki jo imajo tudi po drugih državah.

Ublažiti bi se dala ta kriza na našem domačem trgu samo s tem, da se sečnje znatno omejijo. Treba sekati manj, kakor običajno, ne samo v državnih, temveč tudi v občinskih in zasebnih, velikih in malih gozdovih. Racionalizacija v predelavi lesa bi nam omogočila uspešnejšo konkurenco na svetovnem trgu.

Zato se nasvetuje, da se sečnje po možnosti zadržujejo, odnosno zmanjšajo, da se z nakopičevanjem zalog izdelanega lesa ne bo vrednost lesa še bolj poslabšala. Po veleposestvih se smejo po odredbi imenovanega ministrstva vršiti predjemne sečnje na račun etata bodočih let samo v povsem utemeljenih in prav izjemnih primerih; letni etat pa naj se za dobo krize kolikor mogoče zniža.

Ing. A. Š.

Zadružništvo.

Kupovanje vrednostnih papirjev in naše zadruge.

Dr. Basaj.

(Dalje in konec.)

5. Inozemsko državno posojilo v zlatu iz leta 1922., kratko imenovano 8%no Blairovo posojilo. Nominalne obveznic je 1000 dolarjev vsaka. Vseh obveznic je bilo za 15,250.000 dolarjev. Kurz obveznic je sedaj okoli 920 do 930 dolarjev. Pri tem kurzu daje obveznica nad 8½%no obrestovanje (8.69%). Izplačujejo se pa obresti dvakrat na leto.

6. Inozemsko državno posojilo v zlatu iz leta 1927., kratko imenovano 7%no Blairovo posojilo. Tudi obveznice tega posojila glasijo na 1000 dolarjev vsaka. Skupno je bilo izdanih obveznic za 30,000.000 dolarjev. Ker je kurz tega posojila sedaj približno 827 do 830 dolarjev za obveznico, znaša faktično obrestovanje pri tem tečaju 8.46%, torej blizu 8½%. Kuponi oziroma obresti se izplačujejo dvakrat na leto. Glede tega posojila, kakor glede predidóčega (8%-nega Blaira) moremo reči, da je nakup za male ljudi skoraj izključen zaradi visoke nominalne vsote posamezne obveznice. Pač pa bi mogle kupovati te papirje posojilnice.

7. Obveznice Državne hipotekarne banke iz leta 1927. v zlatu, kratko imenovano Seligmanovo posojilo. To posojilo je v inozemstvu najela Državna hipotekarna banka. Obveznice glasijo na 1000 dolarjev nominalne in jih je bilo izdanih za 12,000.000 dolarjev. Obrestovanje nominala je 7%. Ker je sedaj kurz približno 835 do 840 dolarjev, se doseže tudi pri tem papirju faktično obrestovanje blizu 8.4%.

8. Obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini iz leta 1921, kratko Bosanski agrari. Obveznice so po 100 Din nominalne in jih je bilo vsega skupaj izdanih za 124,355.000 Din. Obrestuje se nominalna vsota s 4%, in sicer enkrat na leto 1. maja. Sedanji kurz teh obveznic je 51 Din do 52 Din. Pri tem kurzu dosežemo faktično obrestovanje denarja po blizu 7.8%.

9. Obveznice za finančno likvidacijo poškodb begovskih posestev v Bosni in Hercegovini, kratko Beglučke obveznice. Obveznice so po 100 Din nominalne in jih je bilo izdanih vsega skupaj za 150,000.000 dinarjev. Na nominalne se plačujejo 6%ne obresti enkrat v letu, in sicer 1. julija. Faktične obresti pri sedanjem kurzu 67 do 68 dinarjev znašajo 8.9%.

To so papirji, ki se sedaj največ trgujejo in ki nudijo tudi prav lepo obrestovanje. Ker država točno plačuje kupone ob zapadlosti in tudi vrši amortizacijo papirjev, kakor predvideva pri vsakem posojilu z zakonom ugotovljeni načrt, so ti papirji dobili zaupanje in se z njimi precej trguje.

H koncu bi pripomnil, da zanimanje za nakup enega ali drugega iz gori navedenih papirjev med ljudstvom vedno bolj raste. Vzrokov je več. Predvsem je vzrok ta, **ker obrestna mera za denar, naložen v bankah in posojilnicah, vedno bolj pada.** Vidimo pa, da za denar, s katerim nakupimo državne papirje, dosežemo razmeroma visoko obrestovanje. Drugič se danes vsem vlagateljem v bankah **odbija 6% obrestne vsote kot rentnina.** Kdor pa ima vrednostne papirje, se mu ne odbija nobena rentnina, ker so skoraj brez izjeme vsi državni papirji oziroma njih obresti rentnine in vseh drugih državnih davkov prosti.

Pripomniti pa moramo, da naj oni, ki se za nakup papirjev zanimajo, teh papirjev nikakor ne kupujejo od agentov, temveč naj se redoma obračajo na posojilnice, ki jim bodo papirje priskrbele po dnevnih tečajih. Tudi glede upravljanja papirjev, ako to oskrbujejo sami, naj se lastniki za vsa pojasnila obračajo na posojilnice. Omenili smo že, da kuponi vojne škode zastarajo v enem letu. Kako pogosto se dogaja, da pošiljajo ljudje kupone vojne škode, ki so že zastareli. Najlepše nam pojasni zanikarnost pri upravljanju papirjev tale primer. Pri Srbskih tobačnih srečkah in pri obveznicah Srbskega rdečega križa (glej zgoraj pod 3. in 4.), je **ostalo dosedaj nedvignjenih dobitkov in nedvignjenih zneskov za amortizirane srečke skupno za 5,720.350 Din, ki so že zapadli v korist državne blagajne, ker niso bili pravočasno dvignjeni.**

Gospodinjstvo.

Gospodinji.

S. I. G.

Glavnata solata.

Glavnate solate nam ne zmanjka do jeseni, če skrbimo za pravočasne večkratne posetve in izberemo primerne vrste. Marca meseca lahko sejemo na prosto majniško kraljico, ki napravi glave že po 4—6 tednih. Nekaj pozneje tvori glave krhka ledenka. Aprila sejemo štrucarco (ki nam da z graham izvrstno prikuho), in postrvovko. V začetku in v sredini maja posejemo parižanko, ki prav dobro prenaša vročino, kakor tudi kristalna solata. Za

poznejše setve lahko vzamemo zopet postrvovko in ledenko, za solato, ki naj napravi glave v oktobru, pa majniško kraljico. Solato lahko sejemo kar na stalno mesto, in sicer najbolje v vrste. Ko požene par listov, jo prepulimo in globoko okopljemo. Pozneje pa večkrat plitvo zrahljamo zgornjo plast in to zlasti v dobi suše, da ohranimo zemljo vlažno.

Konserviranje jajc.

Sedaj, ko so se jajca pocenila, je čas, da se založimo z njimi za zimo. Ne samo po mestih, tudi na deželi. Le, če imamo te na razpolago, moremo pozimi

oddajati sveže blago, ki ima takrat visoko ceno, ne da bi zato trpela domača prehrana. Jajčna lupina je posejana z drobnimi luknjicami in skozi te pridejo v jajce poleg zraka razne glivice, tudi take, ki razkrajajo jajčno vsebino in jo pokvarijo.

Preprečimo pa ta razkroj, če obdamo jajce s kako snovjo, ki te luknjice zapre. Zato vlagamo jajca v razna ohranjevalna sredstva, kakor v vodo-topno steklo, garantol in ugašeno apno.

Za naše prilike najbolj primerno je konserviranje z apnom, ki je tudi najbolj poceni. Vložiti smemo le sveža, par dni stara jajca (4—6 dni). Eno samo pokvarjeno jajce more vse druge izpriditi. Preden jih vložimo, izločimo počena, umazana pa umijemo. Za vlaganje je dobra vsaka posoda, ki ne pušča vode, izvzemši ona, v kateri smo imeli spravljeno kislo zelje ali kislo repo.

Rumenjak se ne prilepi na steno lupine, če pazimo pri vlaganju, da je obrnjen špičasti del jajca navzdol.

Čez jajca polijemo z vodo zmešano apno tako, da stoji za eno ped nad njimi. Med 10 l vode zmešamo 1 kg apna. Biti mora že vležano. Sveže ugašeno je neporabno.

Posodo z jajci hranimo na hladnem in temnem prostoru. Izhlapelo tekočino od časa do časa nadomestimo, tako da so jajca vedno pokrita.

Kako spravimo zimsko obleko čez poletje?

S. I. G.

Nastopno odgovarjamo na vprašanje, kako obvarujemo volneno blago v poletnem času pred molji. V poštevek pride tukaj očesu komaj vidna gosjenica suknjarskega molja (*Tinea pellionella*), ki živi v tokih, ki si jih napravi iz zgrizene tvarine blaga, na katerem se nahaja.

Medtem, ko letajo ob večernih urah pestrobarvni samci okrog, išče samica primerne mesto, kjer odlaga svoja jajčeca. Niti jajčeca, niti iz teh izlegle gosjenice niso prilepljene na blago. Zaradi tega je eno najbolj učinkovitih sredstev za zatiranje moljev, pogosto in temeljito krtačenje in stepanje blaga, s katerim zalego odstranimo. To delo opravljamo ob solnčnem dnevu, ko še ni samic na izpre-

gled. One gosjenice, ki neovirano žro blago, na katerem so se izlegle, se končno zabubijo in nadaljujejo kesneje kot metuljčki svoje škodljivo delo z odlaganjem jajc. Samec in samica kot taka pa ne napravita volni nobene škode.

Poleg krtačenja in stepanja se borimo proti moljem tudi s tem, da med skrbno sprašeno in madežev očiščeno blago nanese eno ali drugo izmed mnogih sredstev, ki jih dobimo za mal denar v prodajalni ali drogeriji. Sredstva, ki jih uporabljamo proti moljem, različno učinkujejo. Nekatera razširjajo moljem zoprni duh, druga se počasi izpreminjajo v pline, ki vplivajo uničevalno na zalego. Najzanesljiveje pa deluje sredstvo, ki napravi blago, ki ga z njim prepojimo, za molje neužitno.

Če pridenemo volni sredstva, ki naj jo varujejo pred molji, jo moramo tudi tako spraviti, da moljeva samica ne more več do nje. Krznarji imajo v ta namen s pločevino obite zaboje, ki se skoraj hermetično zapirajo. Mi pa pripravimo za to omaro ali močno zbit zaboj, zatlačimo špranje in razpoke s papirjem in prelepimo notranjost z močnim ovojnim papirjem. Poprej ga še temeljito zbrišemo s karbolno kislino ali terpentinom pomočeno krpo.

V tako prirejen prostor obesimo ali vložimo pripravljeno blago, ter ga pokrijemo s časopisnim papirjem in zagrneto s čisto platneno rjuho. Če ga med letom odpiramo, moramo zelo paziti, da se ne prikraadejo vanj molji.

Zoper molje imamo lepo število sredstev, večinoma kemičnih proizvodov in še vedno prihajajo nova imena na pozorišče. Vsa so več ali manj učinkovita. Izmed mnogih omenjamo preizkušeno sredstvo „Globol“, ki se polagoma izpreminja v plin, ki uniči molje. Moramo ga po potrebi (enkrat med letom) nadomestiti. Tudi „Flit“, znano sredstvo zoper mrčes, je dober. Popršimo ga po obleki, pri tem pa pazimo, da ne dobi blago madežev. Naftalin, kafa in podobna sredstva, ki smo jih nekdanje uporabljali, stopajo vedno bolj v ozadje. Perilo, preproge, pa tudi poblazinjeno opravo impregniramo z „Motten-Eulan“. Zavitek, v katerem je 10 dkg tega sredstva, zadostuje za 1 škafo vode. S to raztopino napojimo blago in noben molj se ga več ne dotakne. Že par let izdelujejo tudi blago, ki ga že v tvornici impregnirajo, da je varno pred molji. N. pr. volna „Nomota“.

Družbene zadeve in razno.

Uradne vesti.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe v Ljubljani, dne 9. aprila 1931.

(Dalje.)

K ravnateljevem poročilu so podali svoja mnenja:

1. G. Jan je predlagal, da napravi družba na bansko upravo primerno vlogo, da se pri gospodinskih tečajih in na gospodijskih šolah navaja kmetijska dekleta k ravnanju z lanom, t. j. k trenju, preji itd. Današnje težke gospodarske razmere pač silijo naše kmetovalce k temu, da se na vseh koncih in krajih varčuje in pospešuje domača obrt.

Temu predlogu se je pridružil tudi g. Piber, ki je omenil, da je v kranjskem okraju v nekaterih vaseh močno razvito copatarstvo, ki donaša revnemu ljudstvu lepe dohodke. Glede omejitve pijančevanja naj pa Kmetijska družba napravi na višje sodišče v Ljubljani čimprej primerno vlogo, da naj se okrajna sodišča obračajo za pojasnila v tem pogledu na županstva. Glavni odbor je osvojil ta predlog v celoti in je naprosil g. odbornika, da sestavi primeren referat.

G. Steblovnik je v izbranih besedah opisal težavno stanje, v katerem se nahaja naš kmet. Treba je vse storiti, da se gospodarska kriza omili. Naše kmete je treba vzgajati k samopomoči. Predlagal je, da Kmetijska družba podvzame korake pri osrednji vladi in se izda čimprej naredba ali zakon (slično

kakor ga je izdala vlada na Češkem), da so dolгови, napravljeni v gostilni, neizterljivi. Vzrok težki krizi so tudi vedno nanovo osnovani karteli, n. pr. za sladkor, kvas itd., ki pravzaprav povečujejo le gospodarsko krizo med ljudstvom, a za služek gre pa le inozemskim delničarjem v dobro. Večina denarja gre pri tem v inozemstvo. Družba naj napravi na osrednjo vlado vlogo, v kateri se naj predlaga, da se osnivanje kartelov prepove. Umestne predloge g. odbornika je glavni odbor soglasno sprejel.

G. Levstik je omenjal, da težko gospodarsko stanje našega kmeta sili k temu, da si kmetje sami pomagajo. Neobhodno je potrebno, da se v gospodinskih šolah izvede pouk o trenju in preji. G. ravatelj je izjavil, da je pri nas tvornica v Osijeku, ki jemlje predivo v zameno proti platnu po gotovem ključu. Pri nas obstoji tudi drž. osrednji zavod za domačo obrt, ki vrši prav hvalevredno svojo nalogo. Glavni odbor je vzel poročilo na znanje in naročil, da se objavijo v „Kmetovalcu“ pogoji tvornice v Osijeku, ki zamenjuje lan za platno in pri-
našajo tudi članki o pospeševanju domače obrti.

(Dalje sledi.)

VABILO

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe.

Spored:

1. Točke 1.—6. po § 37. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opozorilo! Po § 38. družb. pravil mora biti vršitev občin zborov objavljena vsaj 14 dni poprej v „Kmetovalcu“. — Vse podružnice, ki so prijavile kak drug dan, morajo zborovati istotako 31. maja. (Glej „Pojasnilo“ v 7. številu „Kmetovalca“ na 1. strani!)

V nedeljo, 31. maja 1931.:

Selnica ob Dravi, ob 15. uri pri g. Hechu;
Vrh pri Vinici, po sv. maši v občinski pisarni;
Sv. Jakob v Slov. goricah, ob ½ 8. uri v stari šoli;
Gorje pri Bledu, ob 15. uri v Cerkveni dvorani;
Dev. Marija v Polju, ob 8. uri v šoli;
Loški potok, ob 15. uri v Društvenem domu na Hribu;
Ponikva ob j. ž., ob 8. uri v stari šoli;
Smartno ob Paki, ob 8. uri v stari šoli;
Kotlje, po sv. maši v gostilni Petrič;
Javor pod Ljubljano, takoj po popoldanski službi božji v župnišči;
Dobrova pri Kropi, ob 10. uri po sv. maši, v šoli;
Mošnje, ob 15. uri v stari šoli;
Sv. Križ pri Kostanjevici, ob 8. uri v novi šoli;
St. Janž na Dolenjskem, ob ½ 8. uri v Prosvetnem domu;
Mestnje — Sv. Peter, ob 16. uri pri Florjanu Verku v Grličah;
Sv. Ana v Slov. gor., ob 8. uri v Društvenem domu;
Godešič, ob ½ 15. uri v Gasilnem domu;
Sv. Marko nižje Ptuj, ob ½ 8. uri v šoli;
Preserje, ob 15. uri v šoli;
Teharje, po rani sv. maši v šoli;
Majšperg pri Ptuj, ob 8. uri v šoli;
Kostanjevica, ob 8. uri v osnovni šoli;
Sv. Trojica v Halozah, po rani sv. maši v Slomškovem domu v Gorci;
Semič, ob 8. uri v stari šoli;
Stoperice pri Ptuj, ob ½ 9. uri v osnovni šoli;
Sv. Katarina, ob 7. uri v mežnariji;
Smartno ob Savi, ob 10. uri pri načelniku, 28;
Šenkov turn, ob 9. uri v šolski dvorani;
Češnjica v Bohinju, ob 15. uri pri načelniku;
Koroška Bela, ob 8. uri v občinski hiši;
Koprivnik v Bohinju, ob 12. uri v šoli;
Kostrivnica — Podplat, zjutraj po sv. opravi v občinski hiši;

Čatež pri Vel. Loki, ob 7. uri v Gasilnem domu;
Sv. Peter v Sav. dol., ob 8. uri v Cerkvenem domu;
Zgornja Poljskava, ob 8. uri v šoli;
Peteševci, ob 14. uri pri načelniku Grebenjaku;
Frankolovo, ob ½ 16. uri v Društvenem domu;
Podbrezje, ob 15. uri v stari šoli;
Tribučje pri Črnomlju, ob ½ 14. uri v osnovni šoli;
Sv. Lenart v Slov. gor., ob 8. uri v gostilni Matjašič;

Čemšenik, ob 8. uri v šoli;
Sv. Marjeta pri Moškanjcih, ob ½ 8. uri v Slomškovem domu;

Dobrova pri Ljubljani, ob 8. uri v Domu, 22;
Ormož, po rani sv. maši, ob ½ 9. uri v Društveni dvorani;
St. Vid pri Grobelnem, takoj po prvi sv. maši v občinski pisarni;

Dol pri Hrastniku, ob 8. uri v občinski hiši;
Nedelica, ob 14. uri v osnovni šoli;
Radeče pri Zid. mostu, ob 15. uri v Okrajni posojilnici;
Begunje pri Lescah, ob ½ 8. uri v šoli;
Sv. Ema, po sv. maši v šoli;
Krška vas, ob 14. uri pri Kodriču;
Braslovce, po rani sv. maši, v šoli;
Bohinjska Bistrica, po prvi sv. maši v Občinskem domu;
Dobje, po ranem sv. opravi v šoli;
Prevorje, po jutranji sv. maši v šoli;
Višnja gora, po prvi sv. maši v Dvorani pri fari;
Leskovec pri Krškem, ob ½ 8. uri v Domu pod Lipo;
Laporje, ob 8. uri v šoli;
Petrovče, ob 10. uri, takoj po sv. maši v osnovni šoli;
Guštanj, ob 9. uri v šoli Tolsti vrh;
Dolenja vas pri Ribnici, ob 15. uri v šoli;
Laško, takoj po prvi sv. maši v nadžupniški dvorani;
Slaptinci, po rani službi božji v župnišči;
Šenčur pri Kranju, ob 13. uri v hiši 138. v Šenčurju;
Ribnica na Pohorju, ob 8. uri v gostilni Jos. Petrine;
Primsko, ob 10. uri v šoli;
Moste pri Ljubljani, ob 10. uri v Društvenem domu;
Ribče-Hotič, ob 15. uri pri Babniku v Verneku;
Sostro, ob 8. uri v šoli;
Prežganje-Janče, po 10. sv. maši v Dvorani na Prežganju;

Sv. Lovrenc na Dravskem polju, po rani sv. maši v Čitalnici;

Dole pri Litiji, ob 7. uri v šoli;
Kamnik, ob ½ 10. uri v Kamniškem domu;
Cerklje pri Kranju, ob 15. uri v občinski pisarni;
Sv. Jurij ob j. ž., ob 9. uri v osnovni šoli;
Radovljica, ob 8. uri v Kmetijski zadruzi;
Gorenja vas nad Škofjo Loko, ob 16. uri pri načelniku, 27;
Stari trg pri Rakeku, ob 8. uri v Kmetijski zadruzi;
Novo mesto, ob ½ 10. uri v kmetijski šoli na Grmu;
Podlipa, ob 14. uri pri g. L. Trohi;
Stara Fužina, ob 16. uri v sirarni;
Ig pri Ljubljani, ob 13. uri v šoli;
Preska, po prvi sv. maši v Društvenem domu;
Negova, po rani sv. maši v šoli;
Stranice pri Poljčanah, ob ½ 9. uri v šoli;
Sv. Urban pri Ptuj, po jutranji sv. maši v šoli;
Smlednik, ob 7. uri v Društvenem domu;
Naklo, ob ½ 15. uri v stari šoli;
Motnik, ob 15. uri v Društvenem domu;
Stražišče, ob 13. uri pri načelniku Rozmanu;
Unec, ob 11. uri v osnovni šoli;
Središče ob Dravi, ob 9. uri v šoli;
Nova Cerkva pri Celju, ob ½ 8. uri v šoli;
Slov. Bistrica, ob 10. uri v Gledališki dvorani;
Sečražica, ob 15. uri v šoli;
Pilštanj, po rani sv. maši v šoli;
Boštanj ob Savi, ob 8. uri pri načelniku, 8;
Šmarca, ob 16. uri v pisarni Zadruga;
Velenje, ob 8. uri pri načelniku Blatniku v Stari vasi;
Koprivna, po jutranji sv. maši v šoli;
Skaručna, ob 10. uri pri Vodetu;
Sovodeni, ob 15. uri v Sokolskem domu;
Hotederšica, ob 10. uri v Hranilnici in posojilnici;
Sv. Jurij ob Pesnici, po pozni sv. maši v šoli;
Sv. Bolhenk pri Središču, po rani sv. maši v Kmetijski hranilnici in posojilnici;

Tacenj, po jutranji sv. maši pri blagajniku Šušteršiču;
Sv. Jakob ob Savi, po prvi sv. maši pri Pečnikarju pri Sv. Jakobu;

Otovec pri Črnomlju, ob 10. uri v gostilni Vrščaj;
Sv. Križ pri Litiji, ob 7. uri v šoli;
Cerklje ob Krki, po rani sv. maši v občinski hiši;
Velesovo, ob ½ 16. uri v šoli;
Mala Nedelja, po rani sv. maši v šoli;
Brdo-Lukovica, ob 15. uri pri Slaparju v Lukovici;
Maribor, ob 9. uri v vinarski in sadjarski šoli;
Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, po rani službi božji v šoli;
Selnica ob Dravi, po rani sv. maši v šoli;
Artiče, po rani sv. maši v občinski pisarni;
Dol. Logatec, ob 10. uri v osnovni šoli;

Kapele, ob 1/8. uri v osnovni šoli;
 Fara pri Kostelu, ob 15. uri v Hranilnici in posojilnici;
 Mavčiče, ob 9. uri v Društvenem domu;
 Št. Jurij pod Kumom, po jut. sv. maši v Društ. dvorani;
 Planina pri Rakeku, ob 17. uri v Vilharjevem domu;
 Cirkovce, ob 1/8. uri v Društveni dvorani;
 Vače pri Litiji, po prvi sv. maši pri načelniku Barliču;
 Razvanje, ob 10. uri v šoli;
 Št. Ilj pri Velenju, ob 1/8. uri v Posojilnici;
 Sv. Duh pri Krškem, ob 16. uri pri Alojziju Gerencu;
 Markovci, ob 11. uri v osnovni šoli;
 Sv. Benedikt v Slov. gor., ob 15. uri v šoli;
 Škofja Loka, ob 10. uri v gostilni Homan;
 Adlešiči, ob 11. uri v šoli;
 Selo pri Bledu, ob 15. uri pri načelniku, 11;
 Šmihel pri Mozirju, ob 1/8. uri v šoli v Mozirju;
 Tuhinj-Smartno, ob 11. uri v šoli v Zg. Tuhinju;
 Ptujška gora, ob 8. uri v šoli;
 Breznica, po deveti sv. maši v osnovni šoli;
 Raka pri Krškem, ob 1/8. uri v šoli;
 Bizeljsko, ob 8. uri v šoli;
 Hoče, ob 8. uri v Društveni dvorani;
 Murska Sobota, ob 11. uri v Sokolskem domu;
 Radomlje, ob 10. uri v šoli;
 Mislinja, ob 8. uri v šoli v Št. Ilju pod Turjakom;
 Sv. Gregor, ob 16. uri v Gregorskem domu;
 Izlake, ob 1/8. uri v Zadržnem domu;
 Letuš, ob 14. uri v šoli;
 Železniki, ob 11. uri v občinski pisarni;
 Gradac, ob 15. uri v občinski pisarni;
 Stari trg ob Kolpi, ob 1/9. uri v osnovni šoli;
 Stara cerkev, po rani sv. maši v šoli v Cezanjevcih;
 Loka pri Zid. m., ob 8. uri v Društ. dvor.

Ljubljana, v petek, 29. maja ob 20. uri v Kmetijski družbi.

Družbene vesti.

Ljubljanski Velesoj od 30. V. do 8. VI. 1931.
 Uprava Ljubljanskega velesoja priredi letos svojo spomladansko razstavo v obliki vzorčnega velesoja od 30. maja do 8. junija. Ta vsakoletna prireditve je postala za Slovenijo važen činitelj v njenem gospodarskem življenju, ki privabi vse gospodarske kroge in med njimi tudi kmeta. Vzorčni velesojni vzpodbujajo podjetnost obrtništva in trgovine ter pospešujejo konsum blaga.

Po kaj pa prihaja naš kmet na Velesoj? V glavnem za to, da pregleda, če je zanj kaj novega in koristnega. Zanimajo ga tu razni kmetijski stroji, ki se izpopolnjujejo od leta do leta in ki so dandanes kmetu nujno potrebni, če hoče bolje in dobičkanosneje gospodariti. Razno orodje se vedno bolj prilagodi praktični uporabi. Tu vidi razna sredstva zoper rastlinske škodljivce, ki jih mora uničevati, če mu naj ne uničijo pridelkov itd. Tudi nekoliko za zabavo pride semkaj, da se razvedri in odpočije po spomladanskih delih.

Ker nudi obisk Velesoja priliko obiskati Ljubljano za polovično železniško voznino, jo uporabi marsikateri deželan za to, da opravi v tem mestu razna svoja opravila. — Tukaj se sestanejo znanci in prijatelji iz oddaljenih krajev, ki drugače med letom le težko pridejo skupaj.

Kmetijska družba se poslužuje te prireditve, da pokaže svojim članom in drugim kmetovalcem vsaj en del svojega delovanja. Letos hoče posebno poudariti pomen strojev za košnjo, žetev in mlačvo, s katerimi se delo hitreje, popolneje in ceneje izvede. To je z ozirom na današnjo težko gospodarsko dobo zelo važno, ker kmetovalec mora gledati na to, da svoje delo izpopolni in poceni. Tudi glede plačevanja nabavljenih potrebščin in strojev bo družba šla svojim podružnicam, pa tudi posameznim

članom na roko in jim nudila največje ugodnosti. — Verjetno je torej, da si bodo člani na Ljubljanskem Velesojmu z zanimanjem ogledali oddelek Kmetijske družbe.

Velika efektivna loterija v Vojniku.

Ministrstvo poljoprivrede je z razpisom z dne 16. III. 31. dovolilo podružnici Kmetijske družbe Škofja vas-Vojnik prirediti na dan rojstva Njeg. Visoč. prestolonaslednika Petra dne 6. sept. 1931. veliko efektivno loterijo pod državnim nadzorstvom.

Potek, popolnoma pa žrebanje loterije, bo vodil posebni od podružnice izvoljeni in zaprošeni odbor pod predsedstvom sreskega načelnika g. dr. Hubada in podpredsednikom g. Lasbacherjem, župnikom v Vojniku. Kot tajnik je prevzel mesto vodja skladišča Kmetijske družbe v Celju g. Češnovar, kot blagajnik pa sreski kmet. ref. g. ing. Dolinar.

Poleg tega ožjega odbora so obljubili sodelovanje v širšem loterijskem odboru gg. ing. Rado Lah, ing. Janko Oblak, Marko Kranjc, Novak Franc, Goričan Franc, Levstik Mihael, Samec Valentin, Šinigoj Julijan, Kožuh Josip.

Dobitki bodo kmetijsko orodje in stroji, kakor: glavni dobitek veliki trijer, vrednost okrog 5.000 Din; sadne in vinogradne škropilnice, gnojnične sesalke, travniške brane, obračalni plug, slamoreznice, najmanj 5 brzoklepalnikov, štiricevni radio aparat, moško kolo i. t. d. Vseh dobitkov bo nad 200 v vrednosti 40.000 Din.

Marsikdo bo po tej loteriji prišel skoraj zastoj do potrebnega kmetijskega orodja in stroja, največ iz zalog Kmetijske družbe. Kdor pa ne bo deležen te sreče, vključ kupljenim srečkam, bo našel zadovoljstvo v zavesti, da je pomagal svojemu bližnjemu.

Ob tej priliki kličemo kmetškemu stanu: Pomagajte svojim stanovskim tovarišem; vsem drugim pa: pomagajte kmetu in vam bo pomagano!

Srečke lahko naročate pri Kmetijski družbi ali direktno od njene podružnice v Vojniku.

Gospodarske vesti.

Pojasnilo o davku na poslovni promet. Zakon o davku na poslovni promet je z dne 28. 3. t. l. zopet izpremenjen. Ta davek plačujejo predvsem proizvajalci-tvorničarji in dotični, ki blago uvažajo iz tujine. Kmetje-proizvajalci so pa tega davka oproščeni. Če proda kmetovalec n. pr. živino, plača ta davek mesar ob zakolu in to pri občinskem oblastvu. Če kupi gostilničar vino, plača on ta davek, lesni trgovec pri lesu, pri krompirju, žitu in drugih pridelkih pa kupec. Dalje je tudi nedopustno, da bi ta davek prevzela kupec ob nakupu na kmeta-proizvajalca. Ako se pa blago izvažja v inozemstvo, se ne plača davka na poslovni promet.

Vinotoči pod vejo. Po za finančno upravo merodajnih predpisih točijo vinogradniki vino lastnega pridelka lahko vsako leto skozi 3 mesece na podlagi tuuradnega točilnega dovolila a) v vinogradu, kjer je trta obrodila, ali ob pomankanju primerne prostora v vinogradu, b) na kakem drugem lastnem prostoru v občini, kjer je trta obrodila in nimajo nobenega primerne prostora pod a) in b); na kraju svojega rednega bivališča pa le tedaj, ako se izkažejo s lozadavnim potrdilom občine, kjer se je vino pridelalo ter s potrdilom svojega sreskega načelstva, da ni zaprek za točenje vina pod vejo na kraju njihovega rednega bivališča.

Cepljenje svinj proti rdečici. Sreski kmetijski odbor Ljubljana-okolica javlja, da se bo pričelo prav v kratkem z zaščitnem cepljenjem svinj proti rdečici. V ta namen se je dogovoril s sreskim veterinarskim svetnikom dr. Jedličkom, da

cepijo 1 komad svinj za 7 Din. Od tega honorarja plača takoj posestnik za komad 4 Din, ostale 3 Din pa Sreski kmetijski odbor Ljubljana-okolica po priloženem izkazu. — Ta honorar pa velja le za skupna zaščitna cepljenja, ki so bila prijavljena na županstvo ali pa direktno na dan cepljenja pri živinozdravniku. — **Brenčič, I. r.**

Bureau Permanent International des Constructeurs d'Automobiles v Parizu, ki fungira kot mednarodni urad avtomobilskih industrijalcev, je svojim članom dovolil, da razstavi svoje izdelke na XI. mednarodnem vzorčnem velesejmu v Ljubljani, ki se vrši od 30. maja do 8. junija 1931. Urad avtomobilskim industrijam udeležbo priporoča. S tem je letošnjemu ljubljanskemu velesejmu omogočena avtomobilska razstava, ki bo zelo imponantna, kajti udeležile se je bodo vse večje avtomobilске tvornice Anglije, Avstrije, Belgije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Nemčije, Švice in Združenih držav ameriških. Najnovejše tipe raznih kakovosti in cen bodo omogočile interesu dober nakup voza, vsem drugim pa vpogled v najnovejše pridobitve na polju avtomobilске industrije.

Izvestje banov, vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Ravnateljstvo je izdalo za šolsko leto 1929./30. in gospodarsko leto 1930. izčrpno in lepo sestavljeno poročilo o delovanju šole v posebnem Izvestju. — Banska uprava je prevzela šolo dne 15. nov. 1929. od bivše mariborske oblasti. Koncem šolskega leta 1929./30. je bilo na zavodu v 1. letniku 33, v 2. pa 25 učencev. Gojenci so bili vsi iz Dravske banovine; 18 jih je bilo plačujočih, ostalih 39 je pa uživalo banovinska prosta mesta. Namen šole je izobraziti kmetске mladence v vseh panogah kmetijstva, osobito pa v sadjarstvu, vinarstvu in kletarstvu. Prav zanimivo je poročilo o gospodarstvu v letu 1930., n. pr. o sadjarstvu in uporabi sadja, o vinarstvu in kletarstvu, o živinoreji, poljedelstvu s travništvom in gozdarstvom itd. „Izvestje“ nam podaja jasno sliko o uspešnem in priznanjavrednem delovanju na zavodu delujočih strokovnih moči, zlasti njenega vestnega in veščega vodstva.

Književna nagrada Mednarodnega instituta za kmetijstvo v Rimu. O priliki ženitve ital. prestolonaslednika z belgijsko princeso je ta institut osnoval književno nagrado „Humbert-Marie Joze“. Nagrada znaša 10.000 lir in zlato medaljo, ki se bo podelila vsako leto za najboljša dela iz poljedelskega gospodarstva. Kandidati morajo poslati svoja dela naravnost Generalnemu sekretariatu tega instituta v Rim najkasneje do 30. sept. t. l. Nagrade se bodo delile dne 31. dec. 1931.

Kaj ve ljudstvo o sestavi in delovanju človeškega telesa. Nevednost je najdražja stvar na svetu. Resničnost tega izreka se pokaže zlasti ob pojavu raznih obolenj, ki bi jih bilo v veliki meri možno preprečiti, ko bi imelo ljudstvo več zdravstvene izobrazbe. Koliko jih je, ki ne vedo iz katerih delov sestoji telo, kaj se nahaja v prsni in trebušni votlini, kakšen namen imajo pljuča in srce, koliko zraka potrebuje človek, kaj so jetra in trebušna mrena, čemu služijo mišice, hrbtenjača, koliko reber ima človek, kaj je sklep, kaj je žila odvodnica, kje povsod čutiš utrip žile, kaj je krvotok, kakšno nalogo imajo živci, kako potuje hrana skozi prebavila, itd. Na vse navedeno bo dala pojasnila s svojim bogatim nazornim materialom zdravstvena razstava Higijenskega zavoda v Ljubljani ob letošnjem XI. velesejmu od 30. maja do 8. junija t. l.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Enodnevni tečaj za poletna dela v vinogradu in pokončevanje škodljivcev in boleznih vinske trte se vrši v soboto, 23. maja t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12. in od 14. do 18. ure.

Iz delovanja podružnic.

Sv. Krištof pri Laškem. Glavni odbor Kmetijske družbe je v svoji seji dne 4. febr. t. l. potrdil ustanovitev nove kmetijske podružnice za občino Sv. Krištof in s tem tudi njen odbor. Dosedanji odsek si je v teku enoletnega plodonosnega dela za prosep kmetijstva v občini Sv. Krištof pridobil zaupanje in je pristopilo dosedaj 263 članov-posestnikov. Da se je stara želja tukajšnjega prebivalstva uresničila in da je prišlo do ustanovitve podružnice, gre v glavnem zasluga g. rav. ing. Klocu in g. viš. nadzorniku Kokalju, ki sta bila z nasveti vsak čas na razpolago in gmotno pripomogla do uspešnega razvoja podružnice. Podružnica bo potom svojih zaupnikov zvezala vsa naselja občine, ki bodo sklicani po potrebi, predvsem pa tedaj, ko se gre za skupno naročitev umetnih gnojil, semenja, strojev, ali drugih kmetijskih potrebščin, pa tudi pri obravnavi raznih strokovnih in stanovskih vprašanjih. Vsak član ima pravico obrniti se na podružnico za razne nasvete, bodisi spornega ali kupčijskega značaja, kar je zelo priporočljivo, da se izognejo mnogokrat nepotrebnih stroškov, odnosno da ne padejo pri kupčiji ali prodaji v roke brezvestnim spekulantom. Podružnica bo žrtvovala vse sile in našla pota, da se bodo naturalni pridelki članstva vnovčili direktno pri konsumentu, brez mnogoštevilnih prekupčevalcev. Podpisana kmetijska podružnica priporoča vsem članom, da pristopajo k „Samopomoči“, zaupniki-nabiratelji pa naj prijave pole dostavijo do 10. marca t. l. osebnostno tajništvo „Samopomoči“ g. dr. Jerini v pisarni sreskega načelstva v Laškem. — Načelstvo kmet. podr. Sv. Krištof.

Iz Majšperga. Tukajšnja kmetijska podružnica je imela v nedeljo, 22. februarja t. l. svoje zborovanje, na katerem se je med drugim razgovarjalo precej obširno o pomenu združništva in o veliki važnosti Kmetijske družbe in njenih podružnic za kmeta v njegovem sedanjem kritičnem položaju. Po tozadavnem daljšem prepričevalnem govoru g. Jankota Žunkoviča je pristopilo in vplačalo članarino nad 100 udov, kar pomenja rekordno število članov podeželskih kmet. podružnic. Če še dostavim, da so si Majšperžani pred enim letom ustanovili tudi svojo posojilnico, ki je izkazala takoj v prvem letu svojega obstanka čez dva milijona dinarjev prometa, tedaj je vse to gotovo dokaz, da so Majšperžani za vsak pouk, izobrazbo in napredek dostopni, a da jim je doslej žal manjkalo pravega vodstva. Vsa čast in hvala torej vrlim Majšperžanom! — Pri volitvah je bil izvoljen načelnikom 12 članskega odbora g. Janko Žunkovič, naduč. v p., posestnik in župan v Narapljah, ki je prevzel obenem začasno tajniške posle. — Po volitvi so si zborovalci sestavili načrt o delovanju podružnice v tekočem letu ter sklenili, da se vrši sestanek vsako drugo nedeljo v mesecu v šoli v Majšpergu. Za tekoče leto se bo naročilo 2 travniški brani, 2 škropilnici za sadno drevje, 1 trijer in 1 Sackov plug. — Končno se je predlagalo, da se naj pri uredništvu „Kmetovalca“ ukrene vse potrebno, da se bodo članki pisali v poljudnem, kolikor mogoče v preprostem jeziku (brez tujk), kajti težko ali celo nerazumljivi sestavki povzročujejo med kmetovalci nevoljo ter po takem odvrčajo preprosto kmetško ljudstvo od čitanja prepotrebne mu gradiva. — S pristrčno zahvalo gospodu ravnatelju K. Kubrichtu za blagodušen dar 300 Din v prid podružnice in tudi vrlim zborovalcem za tako krasen, naravnost sijajni uspeh, je zaključil načelnik zborovanja.

Za uredništvo odgovorna: ing. R. Lah in Franjo Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren Janez Vehar.

POSOJILNICA V MARIBORU

r. z. z. o. z.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

Ovrestule nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2 %.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000--.

Rezerve znašajo nad Din 6.000.000--.

Posojila daje članom na vknjižbo po 8 %, na osebno poročitvo po 9 %.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja lakev in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih
in tranzitnih pošilk oskrbi
hitro, skrbno in po najnižji tarifi

Rajko Turk

carinski posrednik
Ljubljana, Masarykova c. 9
(nasproti carinarnice)

Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

14

LJUDSKA POSOJILNICA

registrevana zadruga z neom. zavezo
V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kredite pod najugodnejšimi pogoji. Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači. Miklošičeva c. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11
Šoštanj, (v lastni hiši)

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj

KETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

NOVI TRG ŠTEV. 3.

Splošno kmetijstvo.

F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
Vilj. Rohrman, Kmetijsko gospodarstvo	26.—

Travništvo.

Weinzlerl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanec (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humek, Breskev in marelca (broš.)	10.—
M. Humek, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humek, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humek, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
I. Zupanc, „Konzerviranje sadja in povrtnine“	16.—
M. Humek, Pet slik od žlahtnih hrušk	10.—
M. Humek, Domači vrt (vez.)	40.—

Din

I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—
--	-----

Din

Živinoreja in živinozdravstvo.

Franc Černe, Živinoreja (vez.)	120.—
Steuert - Jamnik, Sosedu Razumnika „Konjereja“	15.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Al. Jamnik, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
A. Pevc, „Sirarstvo“ (vez.)	70.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	7.—
Ant. Žnidaršič, Naš panj (vez.)	40.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnih vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
I. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—
Inž. A. Šivic, Gozdarstvo v ljublj. obl.	35.—
Dr. Spiller-Muys, Planinski zakoni (broš.)	20.—
Zbirka zakonov (38. snopič, broš.)	26.—
I. M. Vičič, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	12.—

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno položnico!

Škropilnice za sadno drevje, samodelne in za vinograde.

„**Rekord**“ že izgotovljene drevesne lepljive pasove za lovljenje živalskih škodljivcev na sadnem drevju.

„**Flugs**“ patentirane kose z vsi potrebni pritisklinami dobite pri glavni zalogi za našo državo

J. Videmšek
Maribor

Koroščevega ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na razpolago! — Zahtevajte ponudbe! — Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE

IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENA LETA 1928

Velikanski presodek!

Preizkušnja brzoklepalnika v strojnem oddeku badenske poljedelske zbornice v Karlsruhe po Dr. Ing. Gallwitz in Ing. Schaalu.

Končna sodba:

Aparat za klepanje kos znamke „STUBAIER“ se je pri žetvi v letu 1930 jako dobro obnesel. Klep odgovarja dobremu ročnemu klepu, ki ga more doseči le v klepanju dobro izurjen poljedelec.

Za delo na aparatu je potrebna samo mala vaja. Aparat odgovarja svojemu namenu in se odlikuje po svoji enostavnosti. Priporočljiv je za poljedelce, posebno za skupno uporabo.

Badenski urad za preizkušnjo poljedelskih strojev:
Gallwitz m. p. Dr. Ing.

Brezplačne prospekte, navodila, presodke in cene se dobi pri tvrdki:

Friderik Kratz v Stražišču pri Kranju št. 71.
V Ljubljani pri tvrdki Schneider & Verovšek, Dunajska c. 16 in pri Kmetijski družbi.

Patentirano v vseh kulturnih državah.
Jugoslov. patent št. 12702

Izvoz sadja

sijajno narašča. Zato čuvalo
naši sadjarji nasade edinole z

GARKON-OM!

TVORNICA „GARKON“
d. z o. z. v Celju

(Dobi se tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.)

Prvovrstno spomladno umetno gnojilo je

Čilski soliter

ki ima zajamčeno
15% dušika.
Učinkuje hitro in
gotovo ter se z
uspehom uporablja
na vseh zemljah
in pri vseh
rastlinah.

Čilski soliter se dobi
pri vseh kmetijskih
korporacijah in prodajal-

cih umetnih gnojil
v Sloveniji. Za
veleprodajo ga
dobavlja tvrdka
Ivo Cerinić. Karlovac
(Hrvatska). Vsa
strokovna navodila in
pisma pojasnila o
uporabi čilskega
solitra nudi brezplačno.

Beograd: Delegacija proizvajalca čil. salitre Obličev Venac 36.
Zagreb: Poddelegacija proizvajalca čil. salitre, Mihačevićeva ul. 38

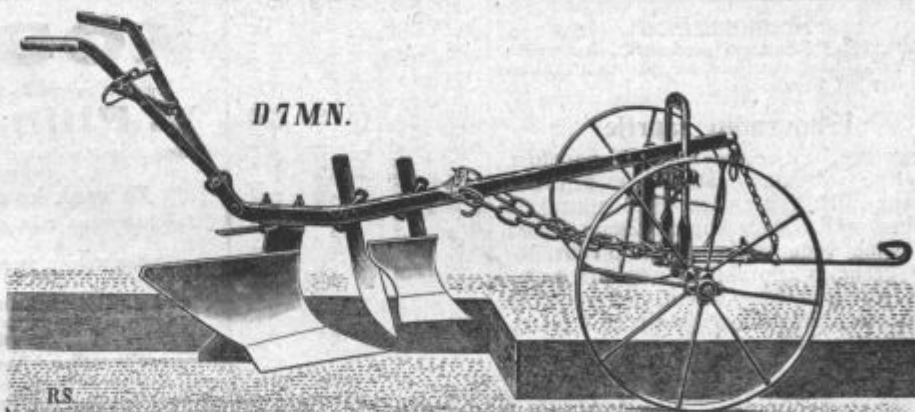
RUD. SACK

tovarna poljedelskih
strojev in orodja

LEIPZIG.

Podružnica: **WIEN.**

Sackove stroje ima v zalogi:
Kmetijska družba v Ljubljani.

Kmetovalci! Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in
Vodnikove ulice.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-
posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri
Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.

Stanje hranilnih vlog nad Din 100.000.000.—.

Hranilnica in posojilnica hišnih in zemljiških posestnikov

Ljubljana, Salendrova ul. št. 6.

Sprejema vloge na knjižice proti $5\frac{1}{2}\%$ brez odpovedi, proti $6\frac{1}{2}\%$ na 3 mesečno odpoved.
— Obrestovanje od dneva vloge do dne dviga. — Rentni davek plača sama. — Daje posojilo pod ugodnimi pogoji.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Upravišтво ne prevzame posredovanja.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število.

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska c. 12.
Zahtevajte informacije! 34

Brinje, fige in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Lmonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 87

Mozaični tlakovi,

stopnice, ograje, cevi, podboji. Cementarna I. Goštinčar, Pesata, p. Dol pri Ljubljani. 144

Kje je denar

najbolj varno in dobro naložen? V novi „Hranilnici in posojilnici hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani“, Salendrova ulica 6. Zahtevajte položnico. (Glej inserat!) 168

Montafonskega bika

15 mesecev starega, licencovanega, ima na prodaj: Alojzij Zakrajšek, Hlebše 2, pošta Velike Lašče. 167

Bronaste purane in čistokrvne pekingške race

mlade, ima na prodaj: „Odsek za perutninarstvo“ Kmetijske družbe v Ljubljani. 164

Slamoreznico

prodam, ki je popolnoma popravljena, ima veliko kolo za na roko. Cena pod Din 900. Škofič Anton Naklo 19 pri Kranju. 165

Trdovratno zaprtje

hemeroide, črevesne katarje, napetost, bolečine v bokih odstraniš s prirodno „Franz Josef“ grenčico, ako zjutraj in zvečer spiješ malo kupico. Znanstveniki zdravilne vede trdijo, da je „Franz Josef“ grenčica uporabljiva celo pri ranjenem črevesu, brez vsakih bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špezijskih trgovinah.

Lepega bika

pingavške pasme, licencovan z 27 točkami, prodal Anton Cegnar, Zabnica št. 32 pri Škofji Loki. 171

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo-avto). Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt št. 17 za stonj. Pišite ponj! 86

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejm ali v hlevu živino, imejte vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera Vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku J. M. VIDIČ, Ljubljana, Abacijeva cesta številka 10, II. nadst. 209

2500 dinarjev

zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v Vašem okolišču ljudi! Tovarna Vega, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor! 36

Rodovniški bik

simodelec, licencovan, poldrugoleten, 570 kg težak na prodaj. Cena po dogovoru. Kuhar Anton, Ižakovci, Beltinci (Prekmurje). 170

Bika, dobrega plemenjaka
26 mesecev starega, licenciranega, pingavške pasme, ima na prodaj Franc Noč, Moste 21, pošta Zirovnica, Gorosko.

„Fizol-ribičan“

za seme, ima na prodaj Franc Mikolč, posestnik in trgovec v Sodražici. (Cena po dogovoru). 160

Kupijo se čebelni roji.

Ponudbe na: Zupni urad Slivnica pri Celju. 166

Valilna jajca

selekcijoniranih štajerskih kokoši, svetlorjave barve odda graščina na Pragerskem. Povprečna nesnost kokoši v letu 1930. je znašala 164 jajc. Cena je Din 3 za komad, oziroma Din 3.50 z omotom vred. 161

Jalove krave,

to je one, ki se gonijo, a ne obrežijo ozdravite zanesljivo z BOSULIN svečicami. 1 škatla z natančnim navodilom 30 Din. Če se pošlje denar v pismu naprej, poštarine prosto, sicer povzete. Pišite po seznam mojih specialitet za ljudi in živino. Razpošilja edino: Lekarna pri Angelju Varhu na Vrhniki! 36

Prodaj 2 kosilna stroja

kompletna s pripravami za žetev znamke „Deering“ in „Knotek“, delovna širina 1.30 cm, ali zamenjam za Deering z 1.45 m širine. Ant. Cerne, Zgor. Siska 25 pri Ljubljani. 148

Originalne francoske „Vermorel“

trsnе škroplilnice in žveplalnike ter vse nadomestne dele za te ima v zalogi trdnica Lovro Petrovar, Ivanjovci. 141

Prva jugoslovanska razpošiljalnica

svetovno znanih srebrno-jeklenih
kos

znamke „Narodna kosa“
„Magneta“ in
„Dvojni orel z mečem“

z garancijo, razpošilja na vse kraje do najnižjih cenah in vseh velikosti
V. Pilih, Žalec, Dravska ban.

Kose so ročno delo iz najfinjšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in povsod rabljive.

Za vsak komad „Narodne kose“ se jamči!

Ako katera ne reže, se po trikratnem klepanju zamenja za novo, če se pošlje franco nazaj.

Velika zaloga srpov, klepav, kosirjev, čepurjev, lesenih in kositarstvih.

Brusilni kamni: pristihi bergamaški, italijanski naravnih, turški, tirolski naravnih, rogaški, karborundum. Kmetovalci! Ogibajte se manjvrednega židovskega blaga! — Zahtevajte cenik.

Proč s plevelom!

Plevel, ki nam prinaša vsako leto ogromno škode, lahko zatremo z neoljenim apnenim dušikom. Poblížje glej članek v „Kmetovalcu“, številka 7.

Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d.
Ruše

in Kmetijska družba. Naročila se lahko izvršijo tudi preko občin.